ಏನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯ?

* ವಿಜಯ ಸುಬ್ಬರಾಜ್

ಏನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯಾ ?

ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಡಾ. ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್

ENU HELALI GELEYA : A collection of Poems by Dr. Vijaya Subbaraj 316/3, 2nd Floor, 7th Main Vyalikaval Bangalore-560 003 and Printed at Lipi Mudrana Basavangudi Bangalore-560 004.

Pages 64 12 ; Copies 1000 ; Price Rs. 20/-

First Impression 1988

Cover Art : Umapathi

ಮುನ್ನುಡಿ

ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ತಮ್ಮ 'ತ್ರಿಶಂಕು' ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಅನಂತರ ಇದೀಗ ಎರಡನೆಯ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕ ಗಳಿಂದಲೂ ಕವಿತೆಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರಾಗಿ, ಈ ಅವಧಿಯ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವ ಹೆಂಗಸರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕೂಡ ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಕವಿತೆಯ ಮೂಲಕ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕವಿತೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಳಗಿಂದ ಸ್ಫೋಟಿಸುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಬಹುಪಾಲು ಕವಿತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದ ದನಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ತಪ್ತ ನಿರೀಕ್ಷಕಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗುವ ಮೊದಲಿನ ಆತಂಕದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಢಾಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಈ ಸಮಯದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಕವಿತೆಗಳ ನಿರೂಪಕಿ ಕೂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆ ಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಉದ್ವೇಗ, ಆತಂಕಗಳೊಡನೆ ಭಾವ ನಿವೇದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ಮೃಗಜಲ', 'ಕುಬ್ಜೆ', 'ಸ್ತ್ರೀ' ,ನೀಲಾಂಜನೆಗೆ'–ಇವೇ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡ ಬಹುದು. ಕವಿತೆ ಆಯ್ದ ನಿವೇದನೆಯ ಹಾದಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವ ಭಾಷಿಕ ಶರೀರ, ಲಭ್ಯವಾದಾಗಲೇ ಆಯ್ಕೆಯ ಸೋಲುಗೆಲುವುಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು. ವಿಜಯಾಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ.

ಪ್ರತೀಕ, ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸುವ ಸ್ವಗತಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಅನುಸರಿಸಿವೆ. ಇದು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ನವ್ಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರೂಢಿಸಿ ಬಳಸಿದ ಧಾಟಿ. ಕೇಂದ್ರರೂಪಕ ಇಲ್ಲವೇ ರೂಪಕಗಳ ಸರಣಿಯೊಂದರ ಮೂಲಕವೇ ಕವಿತೆಗೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಈ ಧಾಟಿಯ ಒಂದು ವಿಧವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ವಿವರ ವೊಂದನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲದ, ಆದರೆ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ವಿಜಯಾ ಅವರು ಎರಡನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾದಿ ಕವಿತೆ ಹಾಗೂ ರೆಟರಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವಣ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿತೆಯ ಗುಣವೆಂಬುದು ಕೃತಿಯಿಡೀ ವ್ಯಾಪಿಸದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವರಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿನ ವಾಕ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಅಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೊಡನೆ–ಹತ್ತಾರು ಇಂಥ ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಇವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಮಂಡುಕೋಪನಿಷತ್ತು' ಕವಿತೆಯ 3, 5 ಹಾಗೂ 6ನೇ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿ–ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲಕ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ರಿಯಾಸರಣಿ ಭಾವನೆಯ, ವಿಚಾರದ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯವೆಂಬುದು ವಾಕ್ಯದ ಒಳಗಿನ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ವಿವರಣೆಗೆಂದು 'ದೀಪಾವಳಿ' ಕವಿತೆ ನೋಡೋಣ. ಈ ಕವಿತೆಯ ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯ ಕವಿತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಘೋರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಲಕ್ಷ
ನಕ್ಷತ್ರ ದೀಪಗಳ ತಂಪು ಬೆಳಕಿನಲಿ
ಒಳಗೊಳಗೆ ನೂರಾರು
ಸಿಡಿಮದ್ದು ಸ್ಫೋಟ
ಸುರ ಸುರ ಬತ್ತಿ
ಸರ ಸರ ಉರಿವ ಬೂದಿ ಮನಸು.

ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವವೇ ಪೋಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವೆಂಬುದು 'ಬಯಕೆ ಕ್ಷಿಪಣಿ', 'ಉಬ್ಬರದುತ್ಸಾಹ ಚಿನಕುರುಳಿ', 'ಚಿಗಿವ ಹೂ ಸದ್ದಿನುಲ್ಲಾಸ' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ. ಉಳಿದಂತೆ ಆ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯ ವಿವರಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಕಗಳು ಮಾತ್ರ. ಕವಿತೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಧಾಟಿ ಕೊಂಚ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕವಿತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದಾದರೂ ಅದಿಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಕವಿತೆಯ ಕಟ್ಟೋಣದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಾ ಅವರು ಆಯ್ದ ಮಾರ್ಗದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ, ರೂಪಕ ನಿಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕವಿತೆಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ವಾಕ್ಯದ ತಾರ್ಕಿಕ ಅರ್ಥದ ಜತೆಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿನ್ಯಾಸವೂ ಓದಿನೊಡನೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಇವರು ಪಡೆದ ಯಶಸ್ಸು ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತೆಗೆದು ತೋರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಕವಿತೆಗೆ ಮೊಟುಗೋಲುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಜಗತ್ತಿನೊಡನೆ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಲೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯವೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸರಿ. 'ನಾವು' ಎಂಬ ಸರ್ವನಾಮ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ 'ರಾಮಾ ನೀ ಬರಬೇಕು' ಎನ್ನುವ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಬಹುವಚನ ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕವಾದುದೆಂದೇ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿ ಎಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗುವ ಧೀರೋಧಾತ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದೋಷವೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದಷ್ಟೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಆತ್ಮ ಸಂಮುಖವಾಗುವ ಈ ಕವಿತೆಗಳು ರೆಟರಿಕ್ಕಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟಷ್ಟು ಯಶ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಅಂಥ ಹಲವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕವಿ ಆಯ್ದ ಮಾರ್ಗದ ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ಸಾಧನೆ ಕೂಡ ಗಣನೀಯವೆಂದೆನ್ನಬೇಕು.

ಕವಿತೆಯ ಬರೆಯುವ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯದ ದನಿಗಳಿವೆ. ಆ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಕವಿತೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಆ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗಿಂದಲೇ ಮುರಿಯುವ ಭಾಷಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಕವಿತೆಗಳು ತಿರುವು ಪಡೆದಾವೆಂಬ ಆಶಿಯೊಡನೆ ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

—ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಕವನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು

ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಮುಂದೆ ಹೀಗಾಗ ಬಹುದು ಎಂಬ ಸುಳಿವು ಸೂಚನೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚಿನ ತುಂಟುನಗೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆ ಅಡಗಿರಬಹುದು ಎನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಡಾ. ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರ 'ಏನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯ?' ಸಂಗ್ರಹದ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ಈಗ ಒಂದೆಡೆ ಹದಿಮೂರು ಕವನಗಳನ್ನು ಸಂಕಲನವಾಗಿ ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಒಳದನಿಯ ಭಾವಸೂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ಎರಡನೆಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ.

ಸಮಾಜ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಒಡ್ಡಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆವರಣವಾಗಿ ಕವಿದು ಕಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ದೃಗ್ಗೋಚರವಾದ ವಾಸ್ತವತೆಯ ಕಾಲಾಚಕ್ಷು ಬಾಚಿಗಿನ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ರೂಪಬಣ್ಣ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಣಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಒಳತೆರೆಯ ವರ್ಣದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೋಟ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ತಾಕಲಾಟಕ್ಕೂ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ತನ್ನ ಭಿನ್ನಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಮೇಳದೊಡನೆ ಬೆರೆತೂ, ಕರಗಿ ಹೋಗದೆ ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ, ಸಂವೇದನೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳಿಗೆ ರೂಪಕೊಡುವಲ್ಲಿ ರಚನೆಗಳ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಕವಿಯತ್ರಿಯರು ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂಥ ನಿಲುವನ್ನು ಇವರ ಕೆಲವು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಭಾವಗಳನ್ನು ಹರಳುಗಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ, ಶಬ್ದಗಳ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಮರ್ಥರು : 'ಕಾವಿಭಾವಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟ ಜೀವದ ಸರಸಿನೊಳಗೂ, ಬಿರುಗಾಳಿಯಲೆ ಕೆರಳಿ', 'ದಣಿದ ಬೆಳಕನ್ನೇ ಕತ್ತಲಿಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಶತಪಥಿಸಿ ಸೋತಿದ್ದೇವೆ', 'ಗಾಜುನೀರಿನ ಗಂಗೆಯಂಗದಲಿ ರೋಮಾಂಚನದ ಅಲೆಯುಬ್ಬರ', 'ಸತ್ತ ಪ್ರಣಯದ ಗೋರಿಯೊಳಗಿಂದ ಎದ್ದ ಹೆಣ್ಣ ರೂಪದು ಮೈಯ ಪಡೆದು', ಜೋಲು ಮುಖದ ಜೂಲುನಾಯಂತೆ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದೇ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು', 'ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣಿನ ಮೋಡದಲಿ ಮಳೆಯೊಡಮು ಧುಮುಕುವುದು ಜೋಗ ಜಲಪಾತ !'—ಕವನಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಸಾಲುಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಕವನಗಳು ದೀರ್ಘವಾದಾಗ ಭಾವ ಲಯಗಳ ನಡೆ, ತಟಕ್ಕನೆ ಬರುವ ಶ್ರುತಿಗೂಡದ ಪದಗಳು ಹಾಗೂ ಮುರಿತದಿಂದಾಗಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪುವುದುಂಟು, ತೀವ್ರತೆ ಜಾಳಾಗುವುದುಂಟು, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ದಟ್ಟವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿ ಮಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಡುನಡುವೆ ಶಬ್ದ ಮೋಡಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡುವುದುಂಟು.

ಶಂತನು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, ವಾರ್ಡಿನ ಕಿಟಕಿಯಂತಹ ಕವನಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಾಳದ ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲೆಯ ಅಸ್ಫುಟ ವಿಷಾದದ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಕಲಕುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ತೀರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವ, ಅನಿಸಿಕೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೆ, ವೇದನೆಯ ಏರಿಳಿತಗಳಿಗೆ ದನಿಗೊಡುವಲ್ಲಾಗಲೀ ನಗೆಯ ಸಹಸಿಯನ್ನೂ, ಲವಲವಿಕೆಯನ್ನೂ ತೋರುವುದು ಇವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಕವನದ ರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಸ್ತು ಭಾವಗಳಷ್ಟೆ ಕಟ್ಟಣೆಯೂ ಕವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. 'ಅನಿಮೀಬ'ದಂತಹ ಕವನದ ವಸ್ತು ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಒತ್ತಾಗಿ ಸೂಚ್ಯರೂಪ ತಳೆಯಬೇಕಾದ್ದು ವ್ಯವಧಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಅತಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ತೆಳುವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವು ಸಂಕೋಚಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಡಾ॥ ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುಗಣ್ಣಿನ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

—ಎಂ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ನನ್ನ ಮಾತು

ಇದು ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಕವನ ಸಂಕಲನ. 1982ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ತ್ರಿಶಂಕು ನಂತರ ಈ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ, ಆತ್ಮೀಯರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳೇ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಹೊರತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎರಡನೇ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ವನಿತಾ' ನುಂಗಳ, ಸೃಜನವೇದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಸರಾಂತ ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ಡಾ॥ ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ್, ಮತ್ತು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಂ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮರು ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಚಿರಋಣಿ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲಿಪಿ ಮುದ್ರಣದ ಬಾ. ಕಿ. ನರವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮುಖ ಪುಟವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ಉಮಾಪತಿಯವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್

ವಿಳಾಸ :

ರೀಡರ್ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಎಂ. ಇ. ಎಸ್. ಕಾಲೇಜು
15ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು–560 003

ಅರ್ಪಣೆ

ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಎಲ್ಲರಿಗೆ

ಪರಿವಿಡಿ :

ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್‌ರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

1) ಸೌರಭ ಸೇತು (ಕಾದಂಬರಿ) 1979.
2) ತಪ್ಪಿದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು (") 1986.
3) ತ್ರಿಶಂಕು (ಕವನ ಸಂಕಲನ) 1982.
4) ಮಾನಿಷಾದ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ) 1986.

ಏನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯ ?

ಕ್ಷಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಕರಿನೆರಳು
ಹೆಡೆಬಿಚ್ಚಿ ಫೂತ್ಕರಿಸೆ
ಕ್ಷೇಮ ಪರ್ವದ ಬೆಳ್ಳಿಗೆರೆಗಳ
ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲೆಲ್ಲಿ ?
ಋತು ಋತುಗಳು ಅರಳಿ ಉರುಳಿದರೂ
ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಯು
ಕೊನೆಸಾಗಲಿಲ್ಲ ಗತಿಯು.
ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ
ಕಲಮು ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾವಿರ ಸಾವಿರದ ಸಾವುಗಳ ಸೂತಕ
ನೋವು ನಂಜನ್ನೇ ನುಡಿವುದೊಂದು ಜಾತಕ
ಆಕಾಶವನ್ನೇ ಹಿಡಿವ ಆಸೆಯಲಿ
ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಅಟಮಟಿಸಿ
ನಿಂತ ನೆಲವಾದರೂ ಸರಿಯದಿರಲೆಂದು
ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದರು ಕೊನೆಗೆ
ಬಾಯಿತುತ್ತುಗಳು.
ಅಷ್ಟರಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಸುದ್ದಿ
ದೂರದಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಸಿಡಿತಕ್ಕೆ
ನರ–ನಗರ–ಬೂದಿ ಬೂದಿ
ಹೆಣ ಬಣವೆ ತೋರಣ ಬೀದಿ ಬೀದಿ
ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ
ಸಾವು ರಕ್ಕಸನಿಂದ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ
ಉಳಿಸದಂತೆ ಉಂಡರೂ ದಣಿಯಲಿಲ್ಲ.
ಹಸಿರುಗೀತಕೆ ಅರಸಿ
ಕಾಳಸುದ್ದಿ ಸರಪಳಿ ಹಿಡಿದು
ಸಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಆದರೂ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅರಳಲಿಲ್ಲ ತಾವರೆ.
ಹಿಡಿವ ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬ
ಕುಡಿವ ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬ
ಕಹಿಯ ಪಾನ
ಕಾದ ಮನಸಿಗೆ ಕುಡಿವ ನೀರು ಮಂಜು.
ಆಪಾದಮಸ್ತಕ
ಸಣ್ಣಗೊಡೆದ ಕಂಪನದ ಮೊಗ್ಗು
ಹೀಗಿರಲು ನಿನ್ನೊಡನೆ
ನುಡಿಯಲೇನಿದೆ ಗೆಳೆಯ ?
ಹಸಿದು ಬಂದವರಿಗೆ
ಅಶನವೀಯಲಿ ಬೇಕು.
ಹಸಿವೇ ತತ್ತರಿಸಿ ತಡವರಿಸಿರಲು
ತರಲೆಲ್ಲಿ ತಣಿಸುವ ಊಣಿಸು ?
ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರು
ನನಗೂ ಪ್ರಿಯವೇ ! ?
ಆದರೆ ಹೊಕ್ಕುಳ ಮಕ್ಕಳ ಪಿಶಾಚ ಪೀಡೆ
ಮುಗಿವವರೆಗವರ ಕ್ಷೇಮಹ
ಭೀತಿಯಲಿ ಬಂದಿ ನಾನು.
ರೆಪ್ಪೆ ಹಚ್ಚಿದರು ಸಾಕು
ಭೂತ ಕುಣಿತ ಭಣಿತಗಳ ಕೋಲಾಹಲ
ಅಂತರಾಳದ ಮಥನ
ಹಾಲಾಹಲ.
ಚಿತ್ತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ
ಅಶರೀರ ಭಾವಗಳು
ನರಳಿಸುವ ಕನಸುಗಳು
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ
ಅರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಆಸೆದುಬರ್ೀಸು ಹಚ್ಚಿ.
ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವ
ಹಗಲು ದರೋಡೆಯ ಭೀಕರ ಸುದ್ದಿಗಳು
ನಿನಗೆ ತಲುಪಿರಬೇಕು ! ! ಹೌದಲ್ಲವೆ ?
ಭವ್ರತೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಂತ್ರಜ್ಞಾನವೇ
ಅಭವ್ರತೆಯ ಭೀತಿಯಲಿ ಉಸಿರಾಡಿದೆ.

ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪದವಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಬಿರಿವ ಕರಿನೆರಳು.
ಚುನಾವಣೆಯ ಅಬ್ಬರಕೆ
ಬೊಬ್ಬೆ ಭಾಷಣದ ಸುರಿಮಳೆಗೆ
ನೆಮ್ಮದಿಯ ಕೊಳವೇ ರಾಡಿ ರಾಡಿ.
ರಾಮರೆಟ್ಟೆಯ ಬಲಕೆ ಬಂಪ ಮುಪ್ಪು
ರಾವಣರ ಗೆಲುವಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ
ಬಂದವರು ಹೇಗೋ ಬಂದರು
ಅಂತು ಸಾಗಿದೆ ಪಯಣ ದಿಕ್ಕು ಮರೆತು
ಹಾಳು ಪುರಾಣವ ಕೇಳಿ
ಬೇಸರವೇ ಗೆಳೆಯ?
ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು
ಮೊನ್ನೆ ಮುದುಕನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಕೆ
ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಜೆಯ ಘೋಷಣೆ.
ಮರೆತವನ,
ಅಜ್ಞಾತದಲಿ ಆರಾಮ ಇದ್ದವನ
ಭಾವಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದ
ಗೆದ್ದಲು ಹುತ್ತಗಳ ಅಗೆದು ತೆಗೆದು
ಹೂ ಹಸಿರು ತೋರಣದ ಸಿಂಗಾರ
ಭಾರಿ ಭರ್ಜರಿ ಸಜ್ಜು
ರಾಮನಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ
ರಾಮನಾಮದನುರಣಿಸ
ಚಂದ್ರಲೋಕದಲೂ ಕದವ ತಟ್ಟಿತ್ತು.
ಹಾಗೇ....
ಅದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನದ್ದೂರಿ
ಶ್ರಾದ್ಧದ ಕಹಳೆ.
ಮತ್ತವಳದೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವತಾರಗಳ
ಮೈಮೆ ಗೈಮೆಗಳ ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯಸ್ತವನ
ಇವಳ ಕಥನದ ಕಾವ್ಯದೊಳಗೆ
'ಅಕ್ಕರವನೊಂದ ಕೇಳ್ದರಿಗೆ'
ಮನೋರಥಗಳ ಮಂಜರಿ ಮಾಲೆ

ಸೊಗಡಿನ ಕುದುರೆಗಳು
ದಿಲ್ಲಿಯರಮನೆ ತಲುಪಿ ತಟ್ಟಬಹುದು
ಬಿಗಿದ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರ.
ಅಲ್ಲಾವುದ್ದಿನನ ಅದ್ಭುತ ದೀಪದ
ಕುಡಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯುಬಹುದು.
... ಮಾ ಫಲೇಷು ಕದಾಚನ
ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ತೇಲಿ ಬಂದ
ದನಿಯ ಹಡಗು
ಹೊತ್ತು ಸಾಗುವುದೇನು
ದಡದವರೆಗು ?
ಸಾಕೆನುವೆಯೇನು ಈ ಕಾಡು ಕವನ
ಆದರೂ ಹಾಡುವೆನು ತುಡಿವೆದೆಯ ಗಾನ
ಇಷ್ಟಾದರೂ ನೋಡು,
ನನ್ನ........
ನನ್ನ ಗಂಡನ
ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ಸುದ್ದಿ ಹಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ
ಹೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ.
ಹೇಳಬಯಸಿದರೂ
ಹೇಳಲೆಂತವರ ತಾಯಿಗ್ಗಂಡತನ
ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೇಸದ ಭಂಡತನ.
ಗಂಡನ ವಿಚಾರವೇ ?
ಬೆಳಗಿಂದ ಬೈಗಿನ ವರೆಗೆ
ಕಿರಿಕಿರಿಯ ಕಂಪೆ.
ಮನೆಯೊಂದು ಮುಕ್ಕಾದ ಹಾಳುಕೊಂಪೆ
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಹರಿವುದಿಲ್ಲ
ಹಾಲು ಜೇನಿನ ಹೊಳೆ.
(ಹಾಲಿದ್ದರಲ್ಲವೆ ಹರಿವ ಸಮೃದ್ಧಿ ?)
ದಿಕ್ಕುಗಳು ಎಂದೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ
ನಮ್ಮ ದಡಗಳು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಮರಳು ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮನೆಕಟ್ಟಿ

ಕಡಲಿದೆಯ ಮೇಲಿಂದೇರಿ ಬರುವ
ಒಂದೊಂದು ಅಲೆಯನೆಣಿಸುತ್ತಾ
ಅವು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಅಳಿಸುವ
ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಸಾವಿನಲಿ
ಮುಕ್ತಿ ಸಫಲತೆಯ
ಹರಿವ ನೀರಿನ ಬದುಕು ವೇಗಕ್ಕೆ
ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕದ, ಉಳಿದ ವಿಫಲತೆಯ.
ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬರೆದದ್ದಕ್ಕೆ
ಬೇಸರಿಸದರ್ಥವನ್ನಾದರೂ
ಹುಡುಕಿದರೆ ಕಾಣುತ್ತೀಯೆ
ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಘಾಟು.
'ನನ್ನ' 'ನಿನ್ನ'........'ಅವನ'
ಬಿಗಿದ ಗೋಜಲು ಗಂಟು
ಸಾಕಾಯಿತಿನ್ನು,
ಬರುತ್ತೇನೆ ಗೆಳೆಯ
ಬರುತ್ತೇನೆ.
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೇನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯ ?

ರಾಮಾ ನೀ ಬರಬೇಕು

ರಾಮಾ ನೀ ಬರಬೇಕು.
ದಟ್ಟಕಾಡು
ದಂಡಕಾರಣ್ಯ
ಕುರುಡು ಕತ್ತಲು ಮೂಸೆ
ಮಿಂಚುವುದಿಲ್ಲ ತಪ್ಪಿಯೂ
ಎಳೆ ಮಿಂಚಿನಾಸೆ
ದಾರಿಗಳು ತಪ್ಪಿವೆ ಲೆಕ್ಕ
ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ಕರಿಕಾದ ಎದೆಬತ್ತಿಗಳ ಹೊತ್ತಿಸಿ
—ಹಿಡಿದು
ದಣಿದ ಬೆಳಕನ್ನೇ
ಕತ್ತಲಿಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಶತಪಥಿಸಿ ಸೋತಿದ್ದೇವೆ.
ಜೋಮು ಹತ್ತಿದ ಬೆರಳ
ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದು
ಸಂದು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
ನರಳುವ ಗಾಳಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ
ಕತೆಯ ವಾಸನೆಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ
ಹಿರಿದಾದ ಪಡೆಯೊಂದು
ಮುತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ನಮ್ಮ
ಕಾಮರೂಪಿಗಳವರು
ಕದ್ದು ವೇಷವ ಮರೆಸುತ್ತಾರೆ
ನಮ್ಮ ನಮ್ಮೊಳಗೇ ಬೆರೆತು
ನಂಜು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಿಡುತ್ತಾರೆ
ನಾಲಗೆಯ ಸೀಳಿ ನಂಬಿಸಿ
ಬೆನ್ನಿಗೆ ಶೂಲವಿಟ್ಟು

ಸಂತಾಪದಲಿ ಸಣ್ಣಗೆ
ಕಣ್ಣೀರ ಕೋಡಿ ಹರಿಸಿ
ಕಡಲುಬ್ಬಿಸಿ ಉಸಿರೊತ್ತಿ
ನೀರು ಕೊಡಿಸಿ—ಮುಳುಗಿಸಿ
ಕಪ್ಪು ವಸ್ತ್ರಗಳೊಳಗೆ ಖುಷಿಪಟ್ಟು
ಗೋರಿ ನೆಲಗಳ ಅಗೆದೂ
ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯಿಂದಲೇ
ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.
ನಮ್ಮಡಿಯಿಂದ ಹಾದಿಗಳ ಸೋಸಿ
ತಲೆಯ ಚಪ್ಪರ ನೆರಳ
ಕೊರಳ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ
ಬದುಕಿರುವಂದೇ
ನಮ್ಮ ಗೋರಿಗಳ ಗಡಿಯೂ
ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ
ಬೇಲಿಗಳ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.
ನಮ್ಮದೇ ಮುಖವಾಡಗಳಲ್ಲಿ
ಕಳುವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಾವು.
ನಾಳೆ 'ನಾವೆ'ನ್ನುವುದೂ
ನೆಲದ ಪೊರೆ
ದಂಡಕಾರಣ್ಯದ
ದರಿದ್ರ ಗುಹೆ
ಹಿಮದ ಮರೆ—ಯೊಳಗೆ
ಕರಗಿ ಉಳಿಯುವುದೊಂದು
ಪಳಿಯುಳಿಕೆಯಾಗಿ.
ದುರ್ಬಿನ ಕಣ್ಣಿಗೂ
ಕಾಣಬಾರದ ನಿನ್ನ ನಗರಿ,
—ನೀನು
ಕೇಳ ಬರುವುದೆ ನಮ್ಮ
ಅಳಲು ಭೀತಿಯ ಗೀತ ?
ನಮ್ಮ ನೋವಿನ ಬಸಿತು
ಹಣ್ಣಾಗಿ ಸಿಡಿಯಲಿಡೆ
ಲಯದ ಬೀಜ

ಬೂಜುಗಟ್ಟಿದ ನಿನ್ನ
ಕೋದಂಡವನ್ನೊಮ್ಮೆ
ಠೇಂಕರಿಸಿ—
ಬೆಂಕಿ ಬಾಣವನೊಮ್ಮೆ
ಹೂಡಿ ಬಾ ಬೇಗ
ಬೂದಿ ಜೀವನದ
ಅಂತರಾಳದಲಾಗ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹೊಮ್ಮಿತೇನೋ
ಜೀವಗಂಗೆ—
ಜೀವಗಂಗೆ.

ಶಂತನು ಕಂಡ ಸತ್ಯವತಿಯು

ಹೊಲಸು ವಾಸನೆ ಮೈಯೊಳಗಿಂದ
ಎದ್ದ ಗಂಧದ ಹೊಗೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ
ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ
ನಗುವ ನೆಲ ಬಳ್ಳಿ
ಅರಳಿ ನಿಂತ ಮರದ ತಲೆ ತುಂಬ
ಸೊಡರು ಹೂವಿನ ಹೊಗರು
ಗಾಜು ನೀರಿನ ಗಂಗೆಯಂಗದಲಿ
ರೋಮಾಂಚನದ ಅಲೆಯುಬ್ಬರ
ತುಟಿಯ ನಗೆ ಮೇಲೊಂದು
ಮಿಂಚಿನ ಸಂಚು
ಪಿಸು ಮಾತಿನಲಲೆವ ತೊದಲು ಗಾಳಿ
ಹೂಬಳ್ಳಿ ಹಕ್ಕಿ ಕೊರಲಿನ ದನಿಗೆ
ಪ್ರಣಯದೊಂದು ಮುತ್ತಿನ ನತ್ತು
ನುಣ್ಣನೆಯ ರಂಗದ ಮೇಲೆ
ನಡೆದಿತ್ತು ನಿಸರ್ಗದ ರಾಸಲೀಲೆ
ಕಂದರದಾಳದಿಂದೆದ್ದ ರತಿ ಪುರುಷರ
ಕೊರಲಿಂದ ಹರಿದ ಜೇನುಗಾನದ ಸೆಲೆಗೆ
ಎದೆಯ ಭಾವಗಳೆದ್ದು ಮಿಡಿದಿತ್ತು
ನೂಪುರದ ಸದ್ದು
ಟೊಂಗೆ ಟೊಂಗೆಯೊಳಗೂ
ಅರಳಿತ್ತು ವಿರಹ ಗೀತದ ಗುಚ್ಛ
ಬರತ ಮನ ಹೊರಳಿ ನರಳಿ ನಡೆದಂತೆ
ಸಂಜೀವಿನಿಯ ತಂಪು ತುಂತುರಿಗೆ
ಕೋಟಿ ಕಾಮನೆ ಕೆರಳಿ ಜೀವ ಪಡೆದು
ಬುಳ ಬುಳನೆ ಹರಿದಾಗ
ಮಧುರ ಬೇನೆ.

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕನಸುಗಳ
ಬಿತ್ತುತ್ತ ನಡೆದ
ಶಂತನು ತನುವಿನಲಿ
ಕುದಿವ ಕಾವಿಗೆ
'ಕಾಮಿ'ತಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲ ಕರಗಿ
ಹರಿದು—
ಬತ್ತಿದ ನೆನಪು
ಜಗ್ಗಿಂದು ಉರಿದು ಬೆಳಗಿ
ಶೂನ್ಯವೃತ್ತದ ಒಳಗೆ
ಪರಿಭ್ರಮಿಸಿ ಸಿಡಿದಾಗ
ಮೂಕ ನೋವು.
ಅಮ್ಮನಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ 'ಅವಳು'
ಒತ್ತರಿಸಿ
ಬಂಧಗಳ ಗಡಿದಾಟಿ ಹರಿವ
ಮಮತೆ ಹಾಲಿಗೆ
ಕೀವು ಹಿಂಡಿ
ಹೊಡೆದ ಕುಡಿಗಳ ಹೊಸಕಿ,
ಕುಕ್ಕಿದ ಕಾಠಿನ್ಯಕ್ಕೆ
ಕದಡದ 'ಕಾಮಿ' ಮನಸಿನಲೂ
ಚಿಗುರಿದ ಪಾಪದರಿವಿಗೆ
ಉಳಿದದ್ದು
ವಂಶದುದ್ಧಾರಕ್ಕೆ
ಒಂದು ಜೀವ
ಒಂದು ಭಾವ.
ತೆರೆಯಿತಂದೇ ಅವನ
ವಿರಹದೆದೆ ಕದ ಕಿಟಕಿ
ಸತ್ತ ಪ್ರಣಯದ ಗೋರಿಯಾಳದೊಳಗಿಂದ
ಎದ್ದ ಹೆಣ್ಣ ರೂಪದು ವ್ರೈಯ
—ಪಡೆದು
ಗಂಗೆಯಂಚಿನ ಕುಟಿಯ
ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿತ್ತು
ಬೆಳಕು ಸೆಳಕು

ಒಡಲ ಗಂಧವು ಒಗೆದು
ಮುಗಿಲ ಮೂಗಿನ ತನಕ
ಮುಗುಳು ಕಣ್ಣಿನ ದೀಪ
ದಳವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು.
ಹರಿವ ಹಾವಿನ ಬಂಧವೂ
ಸೊಡೆಯು ಸವಿಯುಣಿಸಿತ್ತು
ಜೊಲ್ಲು ನಾಲಗೆ ಮನಸು
ತಣಿದು ಚಪ್ಪರಿಸಿತ್ತು.
ಸುಳಿದಂತೆ ತಂಗಾಳಿ
ಒಡಲ ಮಾಂಸಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹತ್ತಿ
ಕಳೆದುಕೊಂಡ 'ಅವಳ'ನುಭವ
ಧುತ್ತೆಂದು ಹೊತ್ತಿ
ಕಚಗುಳಿಯಿಟ್ಟು
ವಿದುರ ವೈರಾಗ್ಯದ ಬೇಲಿ

—ಹಾರಿ

ಹೊರಗೆದ್ದು ಬಂದ
ಹೂಗಂಧ ಗಾಳಿಯ ಬೆನ್ನೇರಿ
ಹೊರಟಿತ್ತು
ಶಂತನು 'ತನು' ಅರಸುತ್ತಾ ಽ
ಅರಸುತ್ತಾ ಽ ಽ
ಸುಖದ ಬುತ್ತಿ.

ಉಗಾದಿ ಪುರುಷನಿಗೆ

ನಗೆಯ ಮುಕ್ಕಿ
ಮುಗುಳ ಕುಕ್ಕಿ
ಬಂದೆಯೇನ ಇಂದು ?
ಚೆಲ್ಲಿ ಹರುಷ
ವರುಷ ವರುಷ
ಹೊಸತು ಹೊಗರು
ಹಣ್ಣು ಹೂವು ಕಾಯಿ
ತಂದು ತಣಿಸಿ
ಉಣಿಸಿ ಉಣಿಸಿ
ಹಸಿವು ಮರೆಸಿ
ತೀವಿದೊಲುಮೆ ಮಾತನುಡಿಸಿ
ಕಣ್ಣು ತುಂಬೆ ಬರದೆ ಈಗ
ಬಂದೆಯೇನು ಸೊರಗಿ ಕರಗಿ ?
ನೋವು ನಿನ್ನ ಸೋಂಕದೆಂದು
ಮುಪ್ಪು ಸಾವು ಇಲ್ಲವೆಂದು
ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಒಲಿದೆ ನಿನ್ನ.
ಯಾವಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಹೆದರಿ
ಭರವಸೆಗೆ ಬೆದರಿ
ಇಂತೇಕೆ ಕರಗುತಿಹೆ ?
ಜೀವ ದ್ರವ ಬತ್ತಿಸಿಹೆ ?
ಉತ್ಸಾಹ ಸಂಭ್ರಮದ
ತೂಗು ತೆಂಗುಯ್ಯಾಲೆ
ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಶಯ್ಯೆಯಲಿ
ಹಾಯಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ
ಅಮ್ಮ ನಕ್ಕರೆಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯ
ಹಿತದ ಸೊಗಗಳನೆಲ್ಲ

ಸವಿವ ನೀನು,
ಸ್ವಸ್ಥ ಮೋಹಕ ರೂಪ
ಹೊತ್ತು
ಹೂಕಂಪಂತೆ ಹಗುರಾಗಿ
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ 'ಭೂತ'
—ದೆದೆಯೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಟ್ಟು
ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲ ಕನಸುಗಳ
ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ
ಮಧುರ ದನಿಗಾಳಿಯಲೆಗಳ
ಮೀಽಽಟಿಕೊಂಡು
ಮೋಜಾಗಿ ಮುದವಾಗಿ
ಸೊಗವಾಗಿ ಸೊದೆಯಾಗಿ
ಬರುವೆಯೆಂದೇ ನೀನು
ಹಾದಿ ಕಾಯುತಲಿದ್ದೆ.
ಹುತ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳೇಕೆ ?
ಬತ್ತಿದಾಸೆಗಳೇಕೆ ?
ಚಿಂದುಟಿಯ ಸೇತುವೆಯ
ಮೇಲೆ
ಸಾವು ಭೀತಿಯ ನೆರಳು
ಕದಡಿ ಬೆಚ್ಚಿದೆ ಮೊಗವು.
ಕವಿದ ಮೋಡಗಳೆದೆಯ ಸೀಳಿ
ಮಿಂಚ ತಂದು
ನನ್ನ ಮನೆಯಂಗಳದಿ
ಪಾತಿ ಮಾಡಿದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ
ಆಸೆ ಗೊಬ್ಬರವಿಟ್ಟು
ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವೆಯೆಂದೇಽ
ನಿರಾಶೆಯಿರಿತಗಳ
ಬೇಸರದ ಬಲು ಸೆಡಕುಗಳ
—ನುಂಗಿ
ತಣ್ಣಽಗೆ
ವರುಷದಿಂದಲೂ ಕಾದೆ
ಕಾಯುತ್ತಲೇಽಽ ಇದ್ದೆ.

ಹೋದ ವರುಷದ 'ಕನಸುಗಳ'
ಜೋಪಾನವೆಂದಿರಿಸಿ
ಕಚಗುಳಿಯಿಟ್ಟು
ಬರುವವರೆಗೂ ನಗುತಿರೆಂದು
ಸಂಜೀವಿನಿ ಗುಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ
ಹೋದವನು ಇಂದೇಕೆ ?
—ಹೀಗೇಕೆ ?
ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಬಂದೆ ?
ಉಪ್ಪು ಕಡಲಿನ ಕೊಡವ
ತುಂಬಿ ತಂದೆ ?
ಸಂತಾಪ ವೇಷಗಳ
ಉಟ್ಟು ನಿಂದೆ ?

ಗೊಮ್ಮಟನನ್ನು ಕಂಡಾಗ

ಹಕ್ಕಿ ಕೂಗನು ಏರಿ
ಆಕಾಶ ಬಯಲೊಳಗೆ
ಅಂಡಲೆದು ದಣಿದ ಸೂರ್ಯನ
—ಮೋರೆ
ಕೆಂಪು ಪಿಚಕಾರಿ ಬಣ್ಣ ಪರದೆ
—ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ನಿಂತ
ಗೊಮ್ಮಟನ ಎದೆ ಭಾವ
ತುಟಿಯು ಕೋಲ್ಮಿಂಚು
ಮೇರೆ ಮೀರಿದ ಅಳತೆ
ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಡಿದ
ಮೈಯ ಮೋಹಕ ಮಾಟ
ಮನದೊಳಗೆ ಕಚಗುಳಿ
ನಗ್ನ ಜೀವ ಭಾವಗಳ
ಪ್ರತಿಮಿಸುತ
ಭೂಮ 'ಪುರುಷತ್ವ'ಕ್ಕೆ
ಕತೆಯಾಗುತ
ಕನವರಿಸಿ ಕೆರಳುವ
ಕಾಮುಗಳ ವಿಪ್ಲವಕೆ
ನಿರ್ವೇದ ಭಾವದಲಿ
ನಗೆಯಾಡುತ
ನನ್ನೊಳಗೆ ಕುಳಿತ
ಕಳ್ಳ ಖದೀಮರಪರಾಧಗಳ
ಬಟಾಬಯಲು ಮಾಡಿ
ನಿಂತಲ್ಲೇ ನೀರಾಗಿ
ನೆಲದಾಳದೆದೆಯಲ್ಲಿ
ನೆಲೆಗೆ ಸರಿದೆ.

ಅಸ್ವಸ್ಥ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಅನುರಣಿತ ಭೀತಿಯಲಿ
ಹುತ್ತದಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಹಾವ–
ಕೊಲೆಯತ್ನದಲಿ
ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದದ ಪುಣ್ಯಕೂ
ಕೈ ಚಾಚಿದೆ.

ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲೂ
ಗೊಮ್ಮಟನ ಕನಸನೆಮ್ಮಿ
ರಾಗಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು
ಕಾವಿ ಭಾವಗಳ ತೊಟ್ಟು
ಹೊರಟ ಜೀವದ
ಸರಸಿನೊಳಗೂ
ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ ಕೆರಳಿ
ಕೆದರಿದ ಕೆಸರ ಜಿಗುಟಿಗೆ
ಜಾರಿ ಬಿದ್ದವಳೆದ್ದು
ನವಿಲು ಕುಣಿದ
ನಾಚಿಕೆಯ ನೀಟಾಗಿ
ಸಂವರಿಸಿದೆ.

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಸೋತು
ಸಾವ ನೋವಿನಲಿ ನರಳಿ
ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲವನಿಗೆ
ಮನವು ಅರಳಿ
ನುಡಿಸಲಿಲ್ಲವನ ಕೀರುತಿ
ನನ್ನೆದೆಯ ಮುರಳಿ.

ರಾಜಭೋಗದ ಕಡಲೊಳಗೆ
ಕಾಮಿನಿಯ ಸಂಗ ಸುಖ ನೌಕೆಯಲಿ
ವಿಹಾರ ವೈಭವವೊಡ್ಡು
ಭಗವಂತನಾಗಬೇಕೆಂದು
ಬೆತ್ತಲೆಯ ಹೊದ್ದು
ಬೆಟ್ಟದಲಿ ಸೆರೆಯಾಗಿ
ಬೆಳಕಿನಲಿ ಮರೆಯಾಗಿ

ನಿಂತುದಕೆ ನಾ ಕೊಟ್ಟೆ

ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ

ರಾಧೆ ಭಾವಕೆ ಸಂದವಳು
ಕೃಷ್ಣ ರಾಸವನೊಲದೆ
ಕಸುಗಾಯ ಕಹಿ—
ವೈರಾಗ್ಯ ವಿಸ್ತರಕೆ
ಉಳಿಯಲಾರದೆ ಉಳಿದು
ನಮೆದ ಕಾಲ ಕೀಲನು ತಬ್ಬಿ
ನಡೆಯುತ್ತ
ಇಳಿಯುತ್ತ
ಗೊಮ್ಮಟನ ನೆತ್ತಿಯೆತ್ತರದಿಂದ
ಸಿಡಿದು ನೆಲ ಬೇರಿಗೆ
ನಂಟು ಬಿಟ್ಟ
ಅಂಟು ಬಿದ್ದ
ಕತ್ತಲು ಕವಿದ
ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲೇ
ಸಾಗ ಬೇಕಾದ ದೂರ
ಸೇರಬೇಕಾದ ತೀರಗಳ
ಮೊಗೆ ಮೊಗೆದು
ಅಳಿದ
ಅಳಿಯುತ್ತಲೇ
ಉಳಿದ.

ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ

ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು.
ಕಂಡಿರದ ಕಾಮನಿಗೆ
ಕನಸಿನಾ ರಾಮನಿಗೆ
ಭಂಡನಲ್ಲದ ಭೀಮನಿಗೆ
ಕರೆದೆನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೊ ಮದುವೆ.

ಮದುವೆ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ
ಮೊಲ್ಲೆ ಮುಗಿಲ ಚಪ್ಪರವಿಕ್ಕಿ
ರಸಿಕ ರಸ ಮಂಚಗಳ ಬಿಡಿಸಿ
ಮುರಿದ ಮನ ಭಾವಗಳ ಗುಡಿಸಿ
ರಸಗುಲ್ಲ ರಾಗಗಳ ತುತ್ತೂರಿ ನುಡಿಸಿ
ಅನುದಿನವು
ಅನುಕ್ಷಣವು
'ಅವನು' 'ಅವನು'—ಎಂದು
ತುಡಿಸಿದ ತುಂಟ ಮದುಮಗನ ತಂದು
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ! !

ಮೂರು ದಿನ ಮಳೆ ಮೋಡವಿಲ್ಲ
ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ
ತೊಳೆದಂತೆ ಹೊಳೆವ
ಕನ್ನಡಿಯಾಕಾಶ ಸರಸಿ
ನಡುವೆ ನಗುನಗುತಿರುವ
ಚಂದ್ರ ತಾವರೆ ಕೆಂಪು
ಅಂಗಳದ ಮಂಗಳ ರಂಗ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ
ಕುಣಿವ ಕಿನ್ನರ ನಾಟ್ಯ
ಗೀತ ಸಂಪು.

ಇಂಥ ಕನಸಿನಲೋಕ
ಅಂಗೈಲಿ ಇಳಿಸಿಹ
ಇನಿಯನೊಲುಮೆಲಿ ಬಿಗಿದು
ಮದುವೆ ಪದರೋ. ಾಡಿ

ಒಂದೆರಡು ಮೂರು....
ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸರಿದಂತೆ
ದಿನಗಳೂ ದಣಿದಂತೆ
ವರುಷಗಳು ಮಣಿದಂತೆ
ಋತುಮಾನದೊಳಗೆ ತಿರುಗು ಮುರುಗು
ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಸೆಡವಿನ ಸಿಡಿಲು
ಮೌನ ಮಂಜಿನ ಚೂರಿ ಇರಿತ ನೋಟ
ಅವನ ಆವೇಶದಬ್ಬರಕೆ
ಎದೆ ನಡುಗಿ ದನಿಯುಡುಗಿ
ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣಿನ ಮೋಡದಲಿ
ಮಳೆಯೊಡೆದು
ಧುಮುಕುವುದು ಜೋಗ ಜಲಪಾತ.
ಮುನಿಸು ಮುಂದಾಗಿ
ದುರ್ಬಿನು ಹಚ್ಚಿ
ಮೊಸರೂಟದಲಿ ಕಲ್ಲು ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆವ
ಸರದಾರ ಧೀಮಂತನಿಗೆ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನ್ನ.

ಚಳಿಯೊಳಗೆ ಬಿಸಿಲಾಗಿ
ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಮಂಜಾಗಿ
ಸಂಜೆಯಲಿ ನಂಜಾಗಿ
ಹಾಲೊಳಗೆ ಹುಳಿಯಾಗಿ
ಬೆರೆತು ಬೆರೆಯದ ದಂಡೆಗಳು ಎರಡಾಗಿ
ಹರಿವ ಬದುಕಿನ ಬಣ್ಣಗಳನೆಣಿಸುತ್ತಾ
ನಾನಿರುವ ದಿಕ್ಕ ಮರೆತು
ದಕ್ಕದಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಡೆವನ
—ತಂದು
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ

ಗಂಡೆಂಬ ಗರುವಂಗೆ
ಕೆಂಡದೊಲೆ ಉರಿವಂಗೆ
ಹೆಂಡತಿಯೆಂದರೆ—ಹೆಡೆಯುಡಿದ ಹಾವಂಗೆ
ಇರಬೇಕಂತ ಸಾರುವಂಗೆ
ಸ್ತ್ರೀ ಮುಕ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಯುಕ್ತಿ
ಸಲ್ಲದೆಂದೆನುವಂಗೆ
ಪತಿಭಕ್ತಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಬೋಧಿಪಂಗೆ
ಸರಸದಲಿ ಸಂಗವನು
ಬಯಸಿ ಬಂದವಳಿಂಗೆ
ವಿರಸದಲಿ ಬಿರುಸಾಗಿ ಬಿಗಿದು
ಮಲಗಿ ಮುಸುಕೊದ್ದವಂಗೆ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ॥
ಸಾವಸಾಗರದೊಳಗೆ
ಭೀತಿಭೂತದ ಅಲೆಗೆ
ಥೀ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದೆಲ್ಲೊ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪುವ ಗಳಗೆ
ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿ ಕರೆದು
ದಂಡೆ ತೋರುವುದಿದುವೆ—
ಎಂದೆನುತ ಕಿಸಕೆನಲು
ಸಾವಿರದ ಸಾಗರ ದೀಪದೆದೆಯೊಳಗೆ
ಮಿಂಚಿನೇರಿನ ಜಗುಲಿಯಲಿ
ಕಲ್ಲರಳಿ ಕೂತವಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೋ ॥

ಅಮೀಬ

ರಾತ್ರಿ ಹಗಲುಗಳೆಷ್ಟೋ
ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಭೂಗತವಾದಾಗ
ಎದ್ದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ
ಹಂದರದ ಆಧಾರ ಕಳೆದ ನಾನು
—ಅಮೀಬ

ನನ್ನ ಅಮೀಬತನಕ್ಕೆ
ನಾನೆಷ್ಟೋ ಖುಷಿಪಟ್ಟು
ಕಾಮಾಂಗಿಯಾಗಿ
ಪ್ರಂಪಚದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳಷ್ಟಕ್ಕೂ
ನನ್ನೆದೆಯ ಮಿಡಿದೆ
ನನ್ನದೆಲ್ಲವ ನುಡಿದೆ.
ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಗಳಿಲ್ಲದ
—ಗಾಂಧಾರಿಗಿಂತಲೂ
—ಮೀರಿದ
ಅಕ್ಷಯ ಶ್ರೀಮಾತೆ ನಾನು !!
'ಭಾರತ' ಕಲಹಗಳ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ
ದುಷ್ಟ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗಾಗಿ
ಹುಟ್ಟಿದನೊಬ್ಬನೇ ಕೃಷ್ಣ
'ಒಳ'ಗಿಲ್ಲದ ನನ್ನೊಳಗಿನ ಬಯಕೆ
ಬಳ್ಳಿ ಚಿಗುರೊಡೆದರೆ ಸಾಕು
ಕೋಟಿ ಕೃಷ್ಣರಾದರೂ
ಕೌರವರಾದರೂ
ಜಗಜಗಿಸಿ ಅರಳಿ ತೊನೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ
ಸೊಗವ—ನುಟ್ಟು

ಮೊಗವ ತೊಟ್ಟ
ಬುದ್ಧಿ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕದುಳಿದು
'ಕಾಮರೂಪಿ' ಕನಸನೇ
ನನಸುಗೊಳಿಸುವೆ
ನಾನೆ ಗಂಡು
ನಾನೇ ಹೆಣ್ಣು
ನನ್ನೊಳಗೇ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು
ನಾನು ದ್ವೈತ
ನಾನದ್ವೈತ
ದ್ವೈತಾದ್ವೈತದ ವಾದಾಮೋದಕೆ
ನಾನೇ ದರ್ಶನವು
ದಿವ್ಯ-ದರ್ಶನವು.

ಮಂಡೂಕೋಪನಿಷತ್ತು

ಓ ಮರುತ ಬಾರೈ ಮಳೆಯ ತರುತ
ಬತ್ತಿದ ಹೊಳೆಗಳ ಬಾಡಿದ ಗಿಡಗಳ
ಕುಂದಿದ ಮನಗಳ ಹಿಗ್ಗಿಸುತಾಽಽ
                    ಸೊಕ್ಕಿಸುತಾಽಽ
ಬಂಜೆ ನೆಲಗಳ ಬಸಿರ ಹಲಗಲು
ಮಂಜಿನೆದೆಗಳಲಿ ಬಿಸುಪನಿಳಿಸಲು
ಅಳಿವ ಸೃಷ್ಟಿಯನುಳಿಸಿ ಬೆಳಸಲು
ಬಾ ನಿನ್ನ ವೈಭವದ ಮೊಳಗಿನಬ್ಬರದೊಳಗೆ—
      ಕ್ಯಾದು ಕೂತಿದ್ದೇವೆ
   ಕಾಮಿತಾರ್ಥಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬರೆದು—
ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತೇವೆ.
                    ನಿನಗೆ ಬರೆದು
—ಎಂದು
      ಕರೆಕರೆದು ಬೇಡಿ ಹಾಡಿದ
         ಪರ್ಜನ್ಯ ಮಂತ್ರೋದ್ಘೋಷಕ್ಕೆ
            ಮನದೊಳಗೆ ಮಳೆ ಮರುಗಿ
              ಉಘೋ ಉಘೋ ನಾದದಬ್ಬರದಲ್ಲಿ
                 ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ–
                    ಉಕ್ಕಿ–
                       ಸೊಕ್ಕೇರಿ
                 ಮೆರೆದ ಕೆರೆ ಕೊಳದಡಿಯಲ್ಲಿ
              ನಡೆದಿತ್ತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ
              ಸಂಭ್ರಮದಿ ಸಂತೆ ಕೂಡಿದ
              ಮಂಡೂಕ ಮೇಳ.
            ಟರ‍್ರರರ ಟರ‍್ರರರ ಉಲಿವ ರಾಗಕ್ಕೆ
            ನುಡಿ ನುಡಿದು ನರ್ತಿಸಿತು
                 ಗೆಜ್ಜೆ ತಾಳ.

ಬತ್ತಿ ಬರವಾದ ಕೆರೆಗಳ
ವಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತ
ಮಂಡೂಕ ತಂಡ
ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರದೆ
ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲದೆ
ಚಡಪಡಿಸಿ–ಗುಡುಗುಡಿಸಿ
ಕುಪ್ಪಳಿಸಲಾಗದಸಹಾಯಕತೆಗೆ
ಹಳ ಹಳಿಸಿ
  ಬಾಲವಲ್ಲದ ಬಾಲವನ್ನೇ
ಪಟಪಟಿಸಿ
  ಲಟಲಟಿಸಿ
ಹಲ್ಲು ಮಸೆದು
ಕೆಚ್ಚು ಕೆರಳಿ
ರೆಪ್ಪೆಯಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೀಟಿ
    ಆಕಾಶದ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು
ಮರುತ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ—
    ನಿದ್ರಾಸಮಾಧಿ ಮುದ್ರೆಗೆ ಮಣಿದು
ಸುರಿವ ಮಳೆಯ ಸುಗ್ಗಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ —
  ಕೆರೆಯಿಂದ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರುವ
ಕಸರತ್ತುಗಳು ಮರುಕಳಸುತ್ತವೆ
  ಹಿಂದಿಗಿಂತ—
    ಇಂದಿನ ಮಳೆಯ ಉರುಬಿಗೆ
        ಮತ್ತೇರಿ
  ಸೊಕ್ಕಿದ
    ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಕೆರೆಗಳೆದೆ ತೆರೆದು
        ಕರೆದಾಗ
  ಕಾದು ಕಾಯಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣು ಹಣ್ಣಾಗಿ
ರಸಕವಳ ಕನಸುಗಳು ಸೀರೂರಿ
    ಊಡಿಸಿದ
    ಆಡಿಸಿದ ನೆನಪುಗಳು
    ಕಳೆದ ಕತೆಯಾಗಿ
    ಹಳಸಲು ಹಾಸಾಗಿ

ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದರಂತೆ
ಕೆನೆಕೆನೆದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ
'ಈ ಕೆರೆಗೆ,
ಗ್ರೀಷ್ಮದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ
ಭ್ರಮೆಯು ಹಲ್ಲಣದ ಭಾರಕ್ಕೆ
ಬಳಲದೆಯೆ
ಬೆಂದೆದೆಗಳಿಗೆ
ತಂಪನರಸುತ್ತ
ಸಾಗುತ್ತವೆ ದಂಡು ದಂಡು
ಪಠಿಸುತ್ತವೆ ಪರ್ಜನ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆಗಳಸ್ಥಿಪಂಜರದೊಳಗೆ
ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳೊಡೆದು
ಸಜಲದುಬ್ಬರ
ಕಲನಾದ ಗೀತಕ್ಕೆ
ಮನವ ತೆರೆದು
ಬಿಸಿಲಭೀತಿಯಲೂ
ಹೊಳೆವುದಲ್ಲೊ
ತಂಪಿನ ಕಿರಣ
ಬದುಕು ತಟ್ಟುವುದಲ್ಲಿ
ಸುಖದ ಅನುರಣನ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31

ಇಂದು ಸೊಕ್ಕಿದ ಸೂರ್ಯನೆದೆಯಲ್ಲೂ
ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿತ್ತು ಕೆಂಪು
ತಿಳಿಯಾಗಸದ ತುಂಬ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಅವಾಂತರಗಳ
ಸಂಚಾರದೋಟ
ಸಾಗಿತ್ತು ರಭಸದಲಿ
ದಣಿವು ಮರೆತು.
ಮೌನದಾ ಕಡಲೊಳಗೆ
ದಾವಾಗ್ನಿ ಹಡಗು.
ಅನಿಷ್ಟ ಸರಕಿನ ಭಾರ
ಅಪ್ಪಳಿಸಬಹುದು
ಯಾವ ದಡಕೋ
ಅಭಯ ಹಸ್ತದ ಅಸ್ತಮಾನಕ್ಕೆ
ಬೆದರು ಕಂಗಳ ತುಂಬ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ
ಕಲಸುಮೇಲಾದ ದಿಕ್ಕೊಳಗೆ
ದಿಕ್ಕನರಸುವ ದುರ್ಬಲ ನೋಟ
ಮುಳುಗಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲೂ
ದಂಡೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿವವಳ ಜಾಣವೇಷದ ಮೋಡಿಗೆ
ಮಾರಿಕೊಂಡ ಮನಸು
ಊರುಗೋಲಾದದ್ದು ಅವಳ ಕನಸು
'ಇದ್ದಾಗ ಇದ್ದಾಂಗ ಅನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ!'
ಬಿದ್ದಾಗ ಬೇಕೆನುವ ಬಯಕೆ ಕುದುರೆ
ಉರಿಗಣ್ಣು ಬೆಂಕಿ ನಾಲಗೆಯೊಡಲಲ್ಲಿ
ಕರುಣೆ ಸೆಲೆ ತಂಪಿನಲಿ ತೇಲಿದವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ?
ಚೂರಿಮಾತಿನ ತಿವಿತಕ್ಕೆ ತಡಬಡಿಸಿ
ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ವರೆದೆಯ 'ಮರು'ವಲ್ಲಿ

ಒಡೆದಿತ್ತು ನೋವಿನಂಕುರ ನೂರು
ಹೂವೊಡಲ ತಳದಲ್ಲಿ
ಶಿಲೆಯು ಮನಸು
ಮನೆಮುಂದಿ ಮಕ್ಕಳಾಸೆದಾರಗಳೆಲ್ಲ
ಇವಳುಡುವ ಸೀರೆ ನೂಲು
ಹೆಗಲ ಭಾರಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗದಿವಳ ಕಾಲು
ಸರಿದಲ್ಲಿ ಸೆಟೆದುನಿಲ್ಲುವುದಲ್ಲಿ
ಮೈಲಿಗಲ್ಲು
ವಿಸ್ತಾರ ಕಡಲ ಪಾತಳಿ ಮೇಲೆ
ಅನಿರ್ಬಾಧ ಚಲಿಸುವುದಿವಳ
ನಿರ್ಭೀತ ಹಡಗು
ಬಂಡೆಯಾಗೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಚಂಡಮಾರುತದೆದೆಗೆ
ಒದೆವಾಗಲೆಲ್ಲ
ಹೊಗರುಗಟ್ಟುವುದಾಗ ಬೆರಗು
ಬೆರಗು
ಹೆಜ್ಜೆಯೂರಿದ್ದಲ್ಲೇ
ನೆಟ್ಟು ನಕ್ಕವಳಿವಳು
ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ.
ದಣಿದ ಜೀವಗಳೆದೆಗೆ
ಮಂತ್ರ ಸಂಜೀವಿನಿಯ
ಮಣ ಮಣಿಸಿದವಳು.
ರಕ್ತ ಬೀಜಾಸುರರೂ
ರಕ್ತ ಕಾರಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ
ಮಹಿಷಮರ್ಧಿನಿವೇಷ
ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿದವಳು.
ಕೋಟಿ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ
ಕೂಳಿ ಬಿದ್ದವರನ್ನು
ಮರೆತದ್ದೋ ನಿಜ
ತರಿದದ್ದೂ ನಿಜ.
ಹಿತ್ತಲ ಬೇಲಿಯೊಳಗೇ ಬೆಳೆದು
ಮುಳ್ಳು ಗಿಡಗಳ ಮೇದು

ಭಟ್ಟಂಗಿ ಭಾವದಲಿ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಕಾದವರ ಕರೆದು
'ಬಾಲ್ಕನಿಯ ಬಂಧು' ಪಟ್ಟವಕಟ್ಟಿ
ಸವತಿ ಸಮಭಾವದಕ್ಕರೆ
ಸಕ್ಕರೆಯ ಸವರಿದರೂ
ಕರಗಿತ್ತು ಕಲ್ಲು
ಮುರಿದಿತ್ತು ಮುಳ್ಳು.
ದೂರ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ
ಬೇಕು ಬೇಕೆನಿಸಿತ್ತು.
ಇವಳ ಜೀವ
ಇವಳ ಭಾವ.
ದಿಕ್ಕುಗಳು ಬಿಕ್ಕಿದವು
ದಾರಿಗಳು ತಪ್ಪಿದವು
ಮಾಸಿದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ
ತಬ್ಬಲಿ ಜೀವಗಳಲ್ಲಿ
ಶೂನ್ಯ ಕನಸುಗಳೊಡೆದು
ನಾಳಿನರ್ಥಗಳ ಅರಸುತ್ತಾ
ಸಾಗಿತ್ತು ಗಳಿಗೆ
—ಗಳಿಗೆ.

ವಚನಗಳು

ಕಾಯ ಕಂದಿದರೇನು ?
ಮೈಯಿ ಮುದುಡಿದರೇನು ?
ಮನಸು ಮುನಿದರು ಏನು ?
ಕನಸು ಕುಸಿದರು ಏನು ?
ಉಣದೆ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರೇನು ?
ಉಡದೆ ಬತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಏನು ?
ಗಾಣದೆತ್ತೊಲು ದುಡಿದು
ದಣಿದು ಸವೆದರು ಏನು ?
ಮನೆಯ,
ಮನೆಯೊಡೆಯನ ಚಿಂತೆ ಭಾರಕ್ಕೆ
ಹೆಗಲುಡಿದು ಹೆಣವಾಗಿ
ಮಣ್ಣೊಳಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ
ನನಗೆ ನಾನೇ 'ಬರ'ವಾಗಿ ಏನಾದರೇನು ?
ಕಾಸಿಲ್ಲದೂಳಿಗದ
ನೊಗ ಭಾರ ಹೊರುವನಕ
'ನಾನು' 'ನನ್ನದು' ಚಿಂತೆ
ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲಯ್ಯ ಇವಗೆ

2

ನಿಂದೆನಯ್ಯಾ ನೊಂದೆನಯ್ಯಾ
ಹಿಂದುದೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ದಿವಾಳಿಯಾಗಿ
ಆಪತ್ತಿಗೊಂದಿಷ್ಟು ಹರುಷವನು ಇಡದೆ,
ಸಂತಸದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನೆಡುವನೆನ್ನೊಳಗೆಂದು
ನೆಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದೆನಯ್ಯಾ
ಬಂದಿವನ ಬಾಳ ತುಂಬಿರಲೆಂದು
ಕೂಡಿ ಕುಣಿದೆನಯ್ಯಾ

ಹರಯವೇ ಜಾರುವ ಮುನ್ನ
ಅಗಿದಗಿದೂ ನಂಜನಷ್ಟೂ ನಂಜಿಕೊಂಡು
—ಉಂಡೆನಯ್ಯಾ.
ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮರ ಭೀತಿ ಬೇಲಿಯೊಳಗೇ ಇದ್ದು
ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಟ್ಟು
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೈಹಾಳಿ ರೋಮಾಂಚದನುಭವಕೆ
ಚಿಗರೆಯೊಲು ಎಗರುತಲಿ ಬಂದೆನಯ್ಯಾ
ಬಂದಿವನ ತೆಕ್ಕೆ ಬಂದಿಯಾಗಿ
ತೆಕ್ಕೆಯೇ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಕತ್ತರಿಯಾಗಿ
ಬಯಲೇ ಭದ್ರ ಪಂಜರವಾಗಿ
ಪಂಜರದ ಸರಳ ಭದ್ರತೆಗೆ
ಹದ್ದುಗಣ್ಣಿನ ಕಾವಲ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ
ಮಿಡಿ ಮಿಡಿವ ಎದೆಯ ದುಗುಡದ ಬಿಸಿಗೆ
ಕರ ಕರಗಿ ಕನಸಿನಂತೇ ಅಳಿವ
ನಾಸ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ನಾನಾಗಿ ಉಳಿದೆನಯ್ಯಾ !!

ನನ್ನ ಹುಡುಗ

ಚಿಗುರು ಮೀಸೆ ಬಟ್ಟ ತಲೆಯ
ನನ್ನ ಹುಡುಗನ ಪ್ರೀತಿ
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಳುವ
ಬೆಕ್ಕಿನ ರೀತಿ.
Love thy neighbour
Love thy enemy
—ಕ್ರಿಸ್ತನಂತರ್ವಾಣಿಗೊಲಿದು
ಮಾರ್ದನಿಸಿ
ಒಂದೊಂದು ಜೀವದ ಹುಟ್ಟೊಳಗೂ
ಹುಡುಕುವ ದಿವ್ಯದರ್ಶನ
ಪೂತ ಚೇತನ,
ನನ್ನಾದರ್ಶ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಗುಡಿಸಲ ಮೇಲೆ
ಸುಳಿಗಾಳಿಗೂ
ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿಗೂ ಇವ—
ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುವ ಕೇತನ
ಕಲ್ಲು–ಮಣ್ಣು–ಕಣ್ಣು–ಹೆಣ್ಣು
ಹಾವು–ಹೂವು–ಬೇವು–ಮಾವು
ಗಾಳಿ ಗೂಳಿ–ಹುಲಿ–ಕಲಿ
—ಹೀಗೆಷ್ಟೋ ಒಳಗೊಂಡ
ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ವೃತ್ತ
ಹಿರಿದಾಗ
ಬಿರಿದಾಗ
ಅಂದವಾದರೂ
ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ
ದಟ್ಟ ಪೊದರಿನ ಗಡ್ಡದಾಕಾಶದೊಳಗೆ
ವಿದ್ಯುದಾಲಿಂಗನಗ ರೋಮಾಂಚ

—ಮಿಂಚುಗಳು
ಕೆನೆಯುತ್ತವೆ
ತೊನೆಯುತ್ತವೆ.
ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ 'ಕ್ಯಾಪಿಟಲ' ಮೇಲೆ
ಬುದ್ಧಿ ಕಸರತ್ತುಗಳ ತೋರಿ
ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನೇ ಹಂಚ
ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ
ಬಳಲುತ್ತಾನೆ.
ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ಸೋಷಿಲಿಸಂ
ಫ್ಯಾಸಿಸಂ ನಾಜಿಜಂಗಳ
ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ
ಸಮಾಜೇತಿಹಾಸದ ಕಡಲಲ್ಲಿ
ಡುಬುಕಿ ಹೊಡೆದು
ಸೂತ್ರ ಮುತ್ತುಗಳ ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು
ಒಂಟಿಯಾಗಿ—
ಗಂಟು ಬಿದ್ದಾಗ
ಹೆಗ್ಗಲ ಕೊಕ್ಕೆಯ ಇಳದ
ಬಗಲ ಚೀಲದೊಳಗಿಂದ
ತಡಕಿ ಹುಡುಕಿ
ತೆಗೆ ತೆಗೆದು ಪೋಣಿಸಿ
ಪ್ರೀತಿಗೆಂದು
ನೀತಿಗೆಂದು
—ಅದೆ ಅವನ ವರಮಾಲೆಯೆಂದು
ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ,
—ನನ್ನ ಹುಡುಗ

* * *

ನೆಲ ತಾಕದ ಕನಸುಗಳ
ದುಂಬಿ ಕುದುರೆಗಳೇರಿ
ಓಡುವ ರಭಸಕ್ಕೆ
ಒಗ್ಗಾಮುಗ್ಗಾಗಿ
ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆದು

ಉರುಳುವ ಚೀತ್ಕಾರಕ್ಕೆ
ಮರಳಿ ಮಣ್ಣೊಳಗೆ
ಉಸಿರ ಅರಸುತ್ತಾನೆ
ಹಸಿದ ಕಂಗಳ ಬಸಿದ ಹೆಂಗಳ
ತೊಗಲು ಜೀವಿಗಳ
ಸೋರಿಹೋದ ಆಸೆ ಹಣತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಹೊಸ ಬತ್ತಿಗಳ ಹೊಸೆದು ಉರಿಸುತ್ತಾನೆ,
—ಕಲಿತ ಇಸಮುಗಳ ರಸಹಿಂಡಿ
ರಸಕವಳ ಕನಸುಗಳ
ಕಾಮಧನು ಮೋಹಗಳ
ಉಸಿರ ತೊಟ್ಟಿಲಲಿಟ್ಟು
ತೂಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ
ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಹುಡುಗ
ಮೆಚ್ಚಿನ ಹುಡುಗ.
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕೋಟಿ
ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳಿದೆಯು
ಗುಡಿಯು ಗೋಪುರವಾಗಿ
'ನಾ ಮೆರೆಯಬೇಕೆಂದು'
ಬದುಕು ಬರಿ ಬಯಲೊಳಗೆ
ಬಾಡದ
'ಜೀವಗಂಗೆ'ಯ ಪೂರ ನಾನಾಗಬೇಕೆಂದು
ನುಡಿನುಡಿಯುತ್ತಲೇ
ನನ್ನೊಳಗೇ
ನನ್ನ ಕನಸು—
ಮನಸುಗಳ ಕೊಚ್ಚಿ
ಕರ ಕರಗಿ
ಲಯವಾಗುತ್ತಾನೆ ;
ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ತಾನಾಗುತ್ತಾನೆ
—ನನ್ನ ಹುಡುಗ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಾನೆ

ತಡೆರಹಿತ 'ಬಿಜಿ'ನೆಸ್‌ನ ನಡುವೆ
ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ
ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಬಿಡುವು
ಬಾಗಿಲ ಬಡಿದಾಗ
ಭೂಮಿಯಿಂದಾಕಾಶಕ್ಕೆ
ಜಿಗಿದು
ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಣಯಗಳ
ಸರಸಿಯ ತಡಕಾಡಿ
ಕೈಕಾಲು ಬಡಿದು
ತೇಲುವ ಇವನೊಳಗೆ
ಕೊನರುವುದು
ಕವಿತೆ ಹಾಡುವ ಕೆಚ್ಚು
ಕಾವ್ಯ ಕೋಶಗಳ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಿಕ್ಕಿ
ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು
ಸರಸರನೆ ಹರಿದು
ಹುತ್ತ ಸೇರುವ ಪದಕೀಟಗಳ
ಹೆಕ್ಕಿ
ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬರುವ
ಬಣ್ಣಗರಿಗಳ ನೂರೆಂಟು
ಶಬ್ದಗಳ
ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರಗಳ
ತ್ರಾಸವಿಲ್ಲದೆಯೇ
ಪ್ರಾಸದ ಗೆಜ್ಜೆಕಟ್ಟಿ
ಕುಣಿಸುತ್ತಾನೆ ನನಗೊಂದು
ಕವಿತೆ—

ಇಂದು ವದನೆ
ಕುಂದರದನೆ
ನಡೆವ ನಿನ್ನಡಿಯು ಧೂಳಿಪಟವಾಗದೆ
ದೂರದಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಮ ಸುಖಿಯಾಗದೆ
ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟ ರಾತ್ರಿಗಳ
ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಲೇನು ನಿನಗೆ ?
ಎದ್ದಾಗ ಬಳೆಯ ಸದ್ದಾಗದೆ
ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ
ಕದ್ದು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು
ಗೆದ್ದಲು ಹತ್ತಿದ
ಜೋಲು ಮುಖದ
ಜೂಲು ನಾಯಿಯಂತೆ
ಹಿಂಬದಿಯು ಸೆರಗ ಹಿಡಿದೇ
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು
ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಲೇ ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡದ್ದ
ಹಾಡಲೇನೆ ನಿನಗೆ
ದೊಡ್ಡ ದನಿಯೊಳಗೆ ?
ಮುದ್ದಿಗೊಮ್ಮೆ 'ಮರಿಯಾನೆ' ನೀನೆಂದಾಗ
ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮುನಿದು
ತವರಿನಲಿ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡವಳು
ಮುಂದಿನ ಮನೆಯ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ
'ನಮ್ಮ' ಮನೆಯಂಗಳದ
'ಮಲ್ಲೆ' ದಂಡೆಯು ಕಂಡು
ಕೆಂಡವಾಗಿ
ಕೆರಳಿ
ನರಳಿ
ನೋಟದೀಟಿಗಳೆಸೆದು
ಹಿಮದ ಚಳಿಯಲ್ಲೂ
ಬೆವರಿಸಿದ ಬಲ್ಮೆ
ನೆನಪ ಗುಹೆಯೊಳಗಿಹುದು ಇನ್ನೂಽಽ ಭದ್ರ.
ಬಿರು ಬಿಸಿಲಾಗು
ಬೆಂಕಿಯಾಗು

ಚಂಡಮಾರುತವಾಗು
ಚಾಮುಂಡಿಯಾಗು
ನೀನೇನಾದರಾಗು
ಒಮ್ಮೆಯಾದರು ನನ್ನ ಕತ್ತಲ ದಿನಗಳಲಿ
ಬೆಳಕಿನರಲಾಗು
ಬಾಯರತ ನೆಲದ ಚಾತಕ
ಕನಸ ಕರೆ ನವಿಲಿನೆದೆ ಗೆಲುವಿಗೆ
ಸ್ವಾತಿ ಮಳೆ ಮೋಡದೋಡದೊಲು
ನೀನಾಗು.
—ಎಂದು ಕಿಸಿದು,
ನೂರು ಮೀರಿದ ಹೋಲಿಕೆ
ಮಾಲಿಕೆಗಳ ಹೆಣೆದೆಣೆದು
ಕೊರಲ ಜಗ್ಗಿಸಿ ನನ್ನ
ಉಮರ್ ಖಯ್ಯಾಮಿನುನ್ಮತ್ತ ಲೋಕದಲಿ
ತೂಽಽಕಡಿಸುತ್ತಾಽಽ
ಹಾಸಿದ ಹಾಸಿನ ನುಣುಪಿನನುಭವದಲ್ಲಿ
ಬದಿಯೊಳಗಿನ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನೇ
ಮರೆತು
ಮಸುಕು ಮುಂಜಾವಿನಲಿ
ಗಡಿಯಾರದಲಾರಮ್ಮಿನ
ಕೋಳಿಕರೆಗೆಚ್ಚೆತ್ತು,
ಅಮಲಿನರೆನಿದ್ದೆ ಸಮಾಧಿಯೊದ್ದು
ಎಂಟಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್
ನೆನಪು ಗದರಿಗುದ್ದಿದಾಗ
ಕನಸಲೋಕದ ಕವಿ
ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಆಗುವ
ಇವನ ಜೊತೆ
ನಡೆದ ದಿನಗಳಲಿ
ಉಳಿದದ್ದು–ಅಳಿದದ್ದು
ಎಷ್ಟೆಂದು ?—ಎಣಿಸುವ ಬಯಕೆಯಲಿ
ಸುತ್ತ್ರವ ಭೂಮಿಯ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ
ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ.

ವಾರ್ಡಿನ ಕಿಟಕಿ

ಒಳ ಹೊರಗಿನ ದಡಗಳ ನಡುವೆ
ಹರಿದಾಡುವ ದೃಶ್ಯರೇಖೆ
ತೇಲುವನುಭವಗಳ
ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ನಾವೆ
ತೆರೆದ ವಾರ್ಡಿನ ಕಿಟಕಿ
ಎದೆ ಬಿಚ್ಚಿನಿಂತ ವಿಶ್ವವೇ
—ಸರಿದು ಬಂದು,
ಕೈ ಕುಲುಕಿದಾಗ
ಕಣ್ಣು ಮಾತಾಡುತ್ತದೆ
ಆಕಾಶದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ
ಬಡಕಲು–ಬೇನೆಯೊಳಗೆ
ಬತ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಬೋಳಾದ ಮರ
ನಾಳೆ ಚಿಗುರುವ ಕನಸ
—ರಂಗೋಲಿಯಂಗಳದಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದೆ.
ಬತ್ತಿದ ತೊರೆಯಲ್ಲೂ
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೆರೆ ಬರುವುದುಂಟು
ಬಾಡಿದೆದೆಯಲ್ಲೂ ಕ್ಷೀರಧಾರೆಗಳು
ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವುದುಂಟು.
ರಕ್ತ ಮಾಂಸದ ಉಕ್ಕು ಸೊಕ್ಕು ಚಿಮ್ಮಿ
ಹರೆಯದುತ್ಸಾಹ ಚೆಲುವು ಚಿಲುಮೆ
ನಗುವ ನಿಸರ್ಗದ ಸೆಳಕು
ಫಳಕ್ಕನೆ ಮಿಂಚಿದಾಗ
ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ನೋವೂ ಕರಗಿ
ಝುಳುಝುಳು ನಾದದ ಹರಳು
—ಅರಳುತ್ತದೆ.

ಮೈಯ್ಯಡಿಯ ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಸು
ಬೆಂಕಿ ಮುಳ್ಳಾಗಿ
ಹೊನಲು ಕವಲಾಗಿ ಸೀಳುತ್ತದೆ.
ಭೂತ ಬೇನೆಯು ಗುದ್ದು
ನೆನಪಾಗಿ—
ಬೆಳಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ
ಬಿರಿದರಳೂ ಮುದುಡಿ
ಮುಗುಳಾಗುತ್ತದೆ.
ತುಟಿಯ ರಂಗಿಳಿದು
—ಅಳಿದು
ಬಿಳಿ ಜಿರಲೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
ಬಣ್ಣದಾಲೋಚನೆಯ
ಚಿಟ್ಟೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳುರಿದು
ಎದ್ದಂತಯೇ ಬಿದ್ದು
ಸಾವಿನೂಟದ ವ್ಯಂಜನವಾಗುತ್ತವೆ.
ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನಾಲಂಬಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ
ಜೀವಕ್ಕೆ ಫಕ್ಕನೆ ಮಿಂಚಿ
ದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ನಾಳೆ ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆ ಖಾಲಿ
ತೆರೆದ ಕಿಟಕಿಗೆ ತೆರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ
ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಕಪ್ಪು ರಾತ್ರಿಗಳ
—ಬಸಿರಿಂದ
ಬೆಳಕು ಬೆಸಲಾಗಿ ಹರಿವಂತೆ
ಮತ್ತೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ
'ನನ್ನ' ಹಾಸಿಗೆ ಮಂಚ.
ನಾನುಂಡ ಸೊಗಸಿನೂಟಕೆ
—ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳೂ
ನನ್ನಂತೆಯೇ ಮರಳುತ್ತಾರೆ
ಮತ್ತಿಲ್ಲಿ ಬಾರದ ಆಸೆಹೊತ್ತು.
ನನ್ನ ಕಿಟಕಿಯ ಸ್ನೇಹದ
ನೆನಪನುತ್ತು.
ನನ್ನೊಂಟಿತನದ ಭೀತಿ ಬೇಸರದಲ್ಲಿ

ನೂರೆಂಟು ನೋಟಗಳ
ಕಥೆಯ ನುಡಿದು
ಕನಸು ತಿನಿಸುಗಳ
ಸವಿಯನಿತ್ತು
ಆಸೆ ಮಂದಾರಗಳ
          ಗಂಧ ಪರಿಮಳವಿತ್ತು
ನನ್ನಾಸರೆಗೆ ನಿಂತ
    —ಕಿಟಕಿ
ಸ್ನೇಹದಲಿ ನಕ್ಕು
ನವಿರಾಗಿ ಕೈಬೀಸಿ
'ಹೋಗಿ ಬಾ' 'ಹೋಗಿ' ಬಾ
  ಹೋಗದಿರು ಬರಲೆಂದು—
—ಎಂದುಸಿರಿ
  ತುಂಟಾಟದಲಿ ಕುಟುಕುತ್ತದೆ
ಕವಾಟ ರೆಪ್ಪೆಗಳ ಮಿಟುಕುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ

ಯುಗ ಪದಪದರ ಸುಳಿಯೊಳಗೆ
ಸುಳಿದುಳಿದು ಉಳಿದ ಜೀವಧಾತು
ಜೀವ–ಅಜೀವ ಕೋಶದ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ಸು
ಕಡಿದಷ್ಟು ಚಿಗುರುವಾ ಹಲ್ಲಿಬಾಲ
ಮೊಗೆದಂತೆ ಉಕ್ಕುಕ್ಕಿ
ಹರಿವ ಜೀವ ಪಾವನಗಂಗೆ
ಜಗದ ಫಲದಗೋಚರ
ಕೋಣೆ ಮೂಲೆಯಲೆಲ್ಲೊ
ದಣಿವು ಕಾಣದೆ ದುಡಿವ
ಸೃಷ್ಟಿಬೀಜ.
ಅಪ್ಪ–ಮಗ–ಮೊಮ್ಮಗನೆ
ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾರೈಸಿ
ಬರುವರಾದರದತಿಥಿ
ವೇಷ ವೇಷಗಳೆಷ್ಟೋ
ತಳೆದು ಮೆರೆದಳು ಸುದತಿ
ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚನ್ನು ಕುಣಿಸಿ
ಮುತ್ತು ಮಾದಕವುಣಿಸಿ
ತೋಳ ಸೆರೆ ಬೇಲಿಯಲಿ
ಬಂದಿ ಪುರುಷ.
ವಿಶ್ವ ಪ್ರೇಮದ ಸೆಲೆಗೆ ಅರಳಿತ್ತು ಹರುಷ
ಗುಪ್ತಗಾಮಿಯ ತೆರದಿ ಹರಿವ 'ಧಾತು'
ಬಸಿರ ಬಿಸಿ ಕಾವಿಗೆ ಮೊಳೆದಿತ್ತು ಮಗುವಾಗಿ
ಹಸಿದಿತ್ತು ಅದುವೆ ಎದೆಯ ಅಪ್ಪುಗೆಗಾಗಿ.

* * *

ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ

ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮರ ಶಾಪ
ಕೋಟಿ ಜೀವಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಲು ಬತ್ತಿ
ರಕ್ತ ಹೀನತೆ ಮುತ್ತಿ ಸತ್ವಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣ
ಮಳೆಯು ವೀರ್ಯವದಷ್ಟು
ಬಿದ್ದು ಮೈ ತಂಪಾಗಿ
ಕಸುವು ಕೊನರುವುದಿಲ್ಲಿ
ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ
ಚಿಗುರಿ ನಳನಳಿಸಿ ಹಸುರಾಗಿ
ಬಾನು ಬುವಿ ತಬ್ಬುವುದು
ಈ ಜೀವ ಬೇರು.
ಒಡಲ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ
ಕೇಕೆ ಕುಣಿತ.
ಮನದ ಪಾತಾಳದಲಿ ಮಧುಕುಂಭ ಬಿಂಬ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿವುದು ಜಗ–ಜಗದ ತುಂಬ
ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನಗಳು
ಬೆರಳ ಸುತ್ತಿ
ಕಾಲದನಂತ ಹಾದಿಗಳ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ
ಬೆಂಕಿ ಸೀರೆಯ ಕೋಟೆ
ನಡುವೆ ಮಾನಸ ಕಡಲು
ಸೃಷ್ಟಿ ಸತ್ವದ ಹಂಸ ತೇಲುತಿರಲು
ವಿಲಯ ತಾಂಡವಹಲ್ಲು
ಉಳಿದು ಬದುಕಿ
ಆಕಾಶ–ಸಂಭೋಗಫಲನಂತ ಕೋಟಿ
ಜೀವ ಚೇತನಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ
ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತೂಗುತ್ತ
ಕನಸನುಣಿಸಿ
ಆದಿ ಅಂತ್ಯಗಳಗಲ ಹಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು
ನಕ್ಕು ನಡೆವಳು–ಇವಳು
ವಿಶ್ವಮಾತೆ
ಜಗತ್ಪ್ರಾಣದಾತೆ
ಈ ಅನಂತ ಮಾತೆ.

ತಬ್ಬಲಿ

1

ಅಂಟು ಪ್ಲಾಸೆಂಟ ನ್ಯೈ
ಅರೆತೆರೆದ ತುಟಿಗಳಿಗೆ
ಹಾಲು ಹಿತ ಹತ್ತುವಲ್ಲೇ
ಸಿಡಿಲ ಚೂರಿಯು ಇರಿತ
ಹಸಿ ಹಸುಳೆ ಕೊರಳಿಗೆ ನಂಜು ನೇಣು.
ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿಯುವ ಮುನ್ನ
ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಟದಲಿ
ಬಂಡೆಗಪ್ಪಳಿಸದೇ ಬಿದ್ದ
'ವೈಶಂಪಾಯನ'
ಹಾರೀತ ಬರವಿಗೆ
ಹಾದಿ ಕಾದು–ಕ್ಯಾಽಽದು
ಕನಸು ಕಾಯನೆ ಕಚ್ಚಿ
ತೆವಳುತಲೆ–ಉಳಿದ.
ಆಕಾಶ– ಅಗಲವೆಂದು
ಅಪ್ಪ–
ನುಡಿದ ನೆನಪು.
ಕತ್ತಲೆಯ ಜೋಗುಳದಿ
ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲ ಗುಟುಕರಿಸಿ
ಕವಿದ ಕುರುಡನೆ ಮರೆತು
ಉಸಿರಾಡಿದ.
ಕಾಸು ಕವಡೆಯನೊಲದೆ
ಬಿಟ್ಟಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ
ಹನಿಗಳೌದಾರ್ಯದಿ
ಗಾಳಿಯಾಟದಿ ಸುಖದಿ

ಬಲಿತು
ಕಲಿಯಿತು ರೆಕ್ಕೆ ಬಾನ ಬಡಿದು.
ವಿಸ್ತಾರ ರಸ್ತೆಗಳ
ಭೂಮಿ ಬಯಲಿನ ಶೋಧ
ಸಾಗಿತ್ತು ಹಡಗೊಂದು ಕೊಲಂಬಸ್ಸನ.

2

ಶಿಸ್ತು ಬೇಲಿಯ ದಾಟಿ
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೈಹಾಳಿ
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಪಾಠ
ಬಾಯಿಪಾಠ
ಕಲಿತ ಕಲೆಗಳು ಎಲ್ಲ
ಮಿದುಳ ಕೋಶದಲೆಲ್ಲೊ
ಭದ್ರ ಬಂದಿ.
ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗು ಎದ್ದ
ಅನುಭವದ ದಂಡುಗಳ
ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗುಳಿಸಿ
ಕಂಡವರ–ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ
ಲಫಂಗ ಹೋರಿ.
ಬಿದ್ದ–ಉಂಡೆ–ಬಾಸುಂಡೆಗಳು
ಬಾರುಕೋಲಿನ ನೋವು
ಕೆರಳಿತ್ತು
ಕೆಣಕಿತ್ತು
—'ಗಂಡು'ತನವ.
ಬಂಡಾಯ ದಂಡಾಯಗಳಲ್ಲಿ
'ಬದುಕು ಕ್ಷೇಮ'—
ನೀತಿ–ಸಿದ್ಧಾಂತದ
ಅನುರಣನತಾನಕ್ಕೆ
'ತಬ್ಬಲಿ' ಗಾನಕ್ಕೆ
ಮನವು ಮಿಡಿದಿತ್ತು—
ಮೌನವೇ ನುಡಿದಿತ್ತು
ಅಸ್ತು–ಅಸ್ತು.

ಮುಕ್ತಕಾಮಿ

ತಣ್ಣೀರ ತೊರೆ
    ತಪ್ತ ಮನಸಿಗೆ ತಂಪು
ಸಾವಿನಾಚೆಗಿನ,
    ಸದ್ಗತಿಯ ಕಾಮಿಗಳು
ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಮುಗ್ಧ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ
    ಚಕ್ರಸುಳಿ ಆಸೆ ಬೊಗಸೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅಪೌರುಷೇಯದ
    ಅವತರಣ ತಪಸು !
ನಗ್ನ ಜೀವದ ಹೊದಿಕೆಯಾಚೆಯ
    ಅದೃಶ್ಯ ಆತ್ಮಗಳ
        ಸಂತೃಪ್ತಿ ಬಯಕೆ
ತೀರಾಸೀನ ಭಟ್ಟ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ
            —ಮಾಧ್ಯಮದ
    ನೂಲೇಣಿಯೇರಿ
ನರಳು ನರಕದ ನೆಲೆಗೆ
    —ಲಗ್ಗೆ ಹತ್ತಿ
ದಿಗ್ವಿಜಯ ದುಂಧುಭಿಯ
    ಧ್ವಜವನೆಟ್ಟು
ಇಂದ್ರ ಸಮ್ಮತದತ್ತ
        ಸ್ವರ್ಗಪೀಠದೆಡೆ ನಡೆದಿತ್ತು
            ಆರೋಹಣ.
ಪಿನ್ನು ಮೊಟ್ಟೆಗಳೊಡೆದು
ಗಂಗೆಯಲಿ ಬಿದ್ದಂತೆ
ಕರ್ಣ ಸಂತಾನದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂತೆ.
ಮಂತ್ರ ಘೋಷಾಕ್ಷತೆಯಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂರಾಗಿ

ಮುಕ್ತಿ ಕನಸಿನ ಹಡಗು
—ದಂಡೆದೂರ
ಹೊತ್ತ ಸರಕಿನ ಹೊಲಸು
—ಮಂಗಮಾಯಃ !!

ಕುಬ್ಜೆ

ಮಣ್ಣು ಮುಸುಕಿನ ಮೂಲೆ
ತೇಲಿ ತೆವಳುವ ಹುಳುವು.
ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಕನಸುಗಳ
ಬಳ್ಳಿ ಮಾಡ.
ನೆಲದ ಪದರದ ಕಿಟಕಿ
ಆಚೆಗೂ ಹಬ್ಬಿರುವ
ಆಕಾಶಕೇರಲು—ಬಯಕೆ ಏಣಿ.
ಕೋಟಿ ಹುಟ್ಟನು ದಾಟಿ
ಬೆನ್ನಲ್ಲೆ ಬಂದ
ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಸೂರ್ಯನ ಮೋರೆ ಪರಚಿ
ಬತ್ತಲು ಕತ್ತಲ ಕೈದಿ ಬದುಕಿನ ಕಾಲು
ಕೀವುಗಟ್ಟಿದ ಬಾವು
ಕುತ ಕುತನೆ ಕುದಿವ ಬಗೆಯ ನೋವು
ಬೆನ್ನನೊತ್ತಿದ 'ಭೂತ' ಭಾರಕ್ಕೆ
ಹೂತ ಉಸಿರು
ಚಕ್ರ ಸಾಗದು ಮುಂದೆ
ಬರಿಯ ಕೆಸರು.
ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಕುಂಟಿ
ಕಡಲಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿದ್ದ ನಗೆಯ ನಾವೆ
ತೇಲುತ್ತ ತೇಲುತ್ತ
ದಂಡೆ ಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿವ ಭೀತಿ ನೆರಳು
ಉರಿಯನುಂಡರು ಸುಡದೆ
ಉಸಿರಾಟ ಲೀಲೆಯಲಿ ಉಳಿದಿತ್ತು ಕರುಳು
ಕೊರೆವ ಆಸೆಯ ಕೀಟ
ಅಂಗುಲಂಗುಲವಿಳಿದು

ಮಣ್ಣ ಪದರವು ತಪ್ಪಿ
ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು
ಗಗನ ಚುಂಬನಕಾಗಿ
ಸ್ಪರ್ಧೆಯೋಟದಲೀಗ
ದೊರೆತದ್ದು ಬಹುಮಾನ
ಗಾಳಿ ಮಣ್ಣು
ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ತ–ಹುಣ್ಣು ಕಣ್ಣಿನ ಮೈಯಿ
ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲೆಡೆಯಿಲ್ಲ.
ಗಾಳಿ ಹಡಗಿನ ಪಯಣ
ಅಂಡಲೆವ ದಣಿವು
ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಸೊನ್ನೆ
ಇಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ
ಇಲ್ಲ ನೆನ್ನೆ.
ಚಾಚಲಾಗದ ಕೈಯಿ
ಬೆಳೆಯಲಾಗದ ಬಾಳು
ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲಿಕಿಷ್ಟು ತಾಕತ್ತು ಬೇಕು.
ಸಿಗುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಮೂಲಿಕೆಯ
ರಸ ಸಾಕು.
ಹುಟ್ಟು ಶಾಪದ ಕುಬ್ಜೆ
ಬೆಳೆದ ಗೂನು
ಇಷ್ಟು ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಗಂಧ ತೇಯುವ ಕರ್ಮ.
ಗಂಧ ತೇಯುತ್ತ–ತೇಯುತ್ತ
ಕೊನರಿತ್ತು ಬಾಳಿನಲಿ
ಗಂಧಕ್ಷಾಮು.
ಕೃಷ್ಣ ಬರವಿನ ಆಸೆ–ಊರುಗೋಲು
ಯುಗಯುಗದ ಒಡಲಲ್ಲಿ
ಬೆರೆತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಲ್ಲಿ
ಯಾಚನೆಯ ಮೊರೆಗೆ
ಕರಗಿ–ಕೃಷ್ಣ
ಹೊನಲಾಗಿ–ಬೆಳಕಾಗಿ
ಕರುಣೆಯಾ ಕಡಲಾಗಿ
ಹೆಳವ ಮನದರಮನೆಗೆ

ಕುಬ್ಜತೆಯ ಕಳೆವುದಕೆ
ನಡೆದು ಬರಲಿ
ಮುಗಿಲುಗಳ ಮರೆಯಿಂದ
ಹರಿದು ಬರಲಿ.
ಕೊಳೆತು ನಾರುವ ಬದುಕು
ತಿಳಿಯಾಗಿ
ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ
ಅರಳಿ ಬರಲದರೊಳಗೆ
ಕೆಂಪು ಪ್ರಾಣದ ಕಮಲ
ಅದುವೆ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ
ಸ್ಪರ್ಶ ಚುಂಬನದಿಂದ
ಧನ್ಯವಾಗುತ ಮುಕ್ತಿ
ಶಿಖರದಾ ಹಣೆಯೊಳಗೆ
ಕಣ್ಣ ಬೆಳಗಲಿ ಒಂದು
—ಬೆಳ್ಳಿ
ಚುಕ್ಕಿಯಾಗಿ
ಕೃಷ್ಣಪ್ರೇಮದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ
—ಹೊತ್ತೊಂದು
ಹಾರುವಾಽಽ
ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ

ಮೃಗಜಲ

ಹೂಬಿಟ್ಟ ಗೊಂಚಲು ನೆಲದ ಮೇಲೆ
ಬೂದಿಯಾಕಾಶದೊಳಗೊಂದು
ಬೆಳಕು ತೇರು.
ಮರಳುಗಾಡಿನ ಹಾದಿಹಾದಿಯಲೂ
ಗಂಗೆಯಮುನೆಯರಾ ಮಂದಹಾಸ
ಹಾಲು ಹಣ್ಣಿನ ಸುಗ್ಗಿ ಸರಬರಾಜು
ಗ್ರೀಷ್ಮದುರಿಯಡಿಯಲ್ಲೂ
ತಣ್ಣನೆಯ ನೆರಳ ಕೊಡೆ
ಸೀದ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಸಿರು ಹಬ್ಬ
ನೋಟದೋಡನು ಮಾಟ
ಪಯಣ ಹರಿದಂತೆಲ್ಲ
ಮಧು ಕುಂಭ ಸಾಲು
ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತವತರಣಿ
ಅಪ್ಸರೆಯ ಮೇಳ
ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನುಡಿವ ನೂಪುರದನುಣ್ಪು
ಅಗರು ಚಂದನ ಕಂಪು ತಂಪು
ಬಾನಾಚೆ ನುಡಿವ ಕೋಗಿಳೆಯ ಇಂಪು
ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಹಾಡೆ ನನಗೆ ಪೆಂಪು.
ದೂರ ಬೆಟ್ಟದ ನೀಲ ನವಿರಿನ ಮೇಲೆ
ಮೆರೆವ ಮುಗಿಲಂಚಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಪಿನ ಹೊಳಪು
ಹೆಜ್ಜೆಯಡಿ ತೆರೆದಿರುವ ಪ್ರಪಾತದ ಭೀತಿಯ ಮರೆಸಿ
ಹಾಸಿತ್ತು ದಟ್ಟನೆಯ ಹಸುರು ಹಾಸು
ಕೈ ಚಾಚಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸೇಬು ದಾಳಿಂಬೆ
ಜೊಲ್ಲು ನಾಲಗೆಗೀಗ ಸವಿವ ಕನಸು
ಬಾರೆಂದು ಬೇಡದ
ಬಕಾಸುರ ಬಯಕೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು

ಕಂಡದ್ದು ಕಬಳಿಸುವ
ಆತುರಕೆ
ಕಾತರಕೆ
ಹತ್ತಿದ್ದು
ನೆತ್ತಿದ್ದು
ಕೊನೆಗೆ ದೊರೆತದ್ದಲ್ಲ
ಬಯಲ ಬೆಳಕು
ಬೆಳಕ ಕುದುರೆಯ ಸೆಳಕು.

ನೀಲಾಂಜನೆಗೆ

ಏರು ತಗ್ಗಿಲ್ಲದ ನುಣ್ಣನೆಯ
ನೆಲದೆದೆಯಾಳದಿಂದ
ಹೊಮ್ಮಿತ್ತು ಅಲೆಅಲೆಯ ಗೆಜ್ಜೆಗಾನ
ನೂರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚು ಕಿಚ್ಚಿಂಬಂತೆ
ಸಾಗಿತ್ತು ಸಾಗಿತ್ತು ಸಾವಿರ ಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ
ಪದಗತಿಯ ಮೇಳ
ನುಡಿದಿತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಾಳ
ಪಾರದರ್ಶಕ ಮೈಯೊಳಗೆ
ಬೆಳಕಾಗಿ ಹರಿದವರು
ಅವಳ ಆ ಜೇನ್ನಗೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕವರು
ಸಿಕ್ಕು ಸುಕ್ಕಾದವರು
ಮರಮರಳಿ ಮರುಹುಟ್ಟು
ಬಯಕೆ ಬಂದಿಗಳು
ಯಕ್ಷ ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲ
ಲಕ್ಷ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ
ಇಳಿದಿಳಿಯೆ
ಚಿಮ್ಮಿ ಸಿಡಿಯುವ ನೋವು
ಮಂಗಮಾಯ ! !
ಮಂಜು ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ
ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತು ಕೊನರುವುದು
ಬೆಂಕಿ ಹೂವು.
ಎದೆಯ ಭಾರವು ಕರಗಿ
ಹುಮ್ಮಸದ ಗರಿ ಮೂಡಿ
ಮುಗಿಲಾಚೆ ಮೋದಕೆ ಲಗ್ಗೆ ಮನಸು.

ಅವಳು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಕಾಮವು ಸಿಡಿಪು
ನಾಳೆಗೆ
ನಾಳೆ–ನಾಳೆಗಳಿಗೆ
ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲು ಹಣ್ಣಾಗಿ
ನನಗೆ–ನನ್ನವರಿಗೆ
ಉಳಿವಳೆಂದೇ ಉಳಿದ
ಅವನ ಒಳ–ಪಟದೊಳಗೆ
ಅವಳೇ ಇಲ್ಲ.
ಜಗವ ತೂಗಿದ ನೋಟ
ಮನವ ನಾಡಿದ ಆಟ
ಬಳಕು ಬಳ್ಳಿಯ ಮಾಟ
ಕಾಮಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಲೆವ ಬಾನ ತೋಟ
ಬೆಳಕ ಭೇಡಿಸಿ
ಬೆಳಕಾದ ಇವಳ–ಹೆಡೆಯ ಮೇಲೂ
ಚಾಚಿತ್ತು ಕರಿ ನೆರಳು ಸಾಲು ಸಾಲು !!!
ಅದೃಶ್ಯ ಲೋಕದ ಅಡವಿ ಬೇಡನ ಲೀಲೆ
ಕ್ರೂರ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತು–ಈ ರನ್ನ ಬಾಲೆ.

ವಿರಹ

ಶಬ್ದ ಮೀರಿದ ನಿಶ್ಶಬ್ದ
ನೋವಿನ ಇರಿತ
ಕುದಿವ ಬಿಂದು ಮೀರಿದ ಕಾವು
ಕಾಣದುರಿವ ಹುಣ್ಣಿನ ಕಣ್ಣು
ಕೆಂಡ–ಕುಂಡ
ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಕಿದ ಭಾವ
ಬೆತ್ತಲಾದನುಭಾವ
ಕೈ ಹಿಡಿದು
ಒಡನಡೆದು
ಮನ ಮಿಡಿದು
ಮೈ ತುಂಬಾ ಮೊಗ್ಗು ಬಿಡಿಸಿದ
ಕಚಗುಳಿಯ ನೆನಪುಗಳು
ಕ್ಷೀರ ಸವಿಗಳನೊರಸಿ
ಕ್ಷಾರ ಸವಿಗಳನುಳಿಸಿ
ಕಾಡುವುದು
ಆಡುವುದು–ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ
ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡವನ ಮುಖ
ಎದೆಯ ಆಲ್ಬಮಿನಲ್ಲಿ
ಬಂಧಿಸುವ ಸಿರಿ ಬಯಕೆ
ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು ಬಗಿದಷ್ಟು
ಲಾವಾರಸ.
ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯದು
ತಂಪು ಹರಿಯದು
ಕುಸುಮ ಕಂಪದು ಕೆರಳದು
ಚಿಗುರು ಮೊಗ್ಗೆಯು ಅರಳದು.

ನಿಂತ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಉರಿವ ನಾಲಗೆಯಾಗಿ,
ಹರಿವ ಮೋಡವ ತಡೆದು
ಹನಿಗಳೆರಡರ ಭಿಕ್ಷೆ
ಬೇಡುತುಳಿವುದೇSSS
ವಿರಹ ನಕ್ಷೆ.
ಅದುವೆ ಶಿಕ್ಷೆ.

ದೀಪಾವಳಿ

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಲಕ್ಷ
ನಕ್ಷತ್ರ ದೀಪಗಳ ತಂಪು ಬೆಳಕಿನಲಿ
ಒಳಗೊಳಗೆ ನೂರಾರು
ಸಿಡಿಮದ್ದು ಸ್ಫೋಟ
ಸುರ ಸುರ ಬತ್ತಿ
ಸರ ಸರ ಉರಿವ ಬೂದಿ ಮನಸು.
ಕರಿಯ ಕತ್ತಲ ಅಜ್ಞಾತ ಲೋಕದೆದೆಯಾಳದಲಿ
ಜಿಗಿದೊಡೆವ ರಾಕೆಟ್ಟು
ಬಯಕೆ ಕ್ಷಿಪಣಿ
ಹೊತ್ತಿ ಬೆಳಗುವ ಬತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ
ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ–ಯಮುನೆ
ಭೂಮಿ ಬಸಿರಿನ ಸಂದುಗಳ
ಸಮಾಧಿಯೊಳಗಿದ್ದ
ನರಕನೆಚ್ಚರಕಿಷ್ಟು
ಅಬ್ಬರ–ಉಬ್ಬರದುತ್ಸಾಹ ಚಿನಕುರಳಿ
ಸಿಡಿವ ಗುಂಡಿನ ಸದ್ದು ಮರಳಿ ಮರಳಿ.
ಚಿಗಿವ ಹೂ ಸದ್ದಿನುಲ್ಲಾಸ
ಹೊಸ ರತ್ನಕಂಬಳಿ ಚಿತ್ತಾರದೆದೆ ಮೇಲೆ
ಕಿಡಿಯ ಮಣಿಗಳನೆಸೆವ ಬೆಂಕಿ ಚಕ್ರ.
ಹೂ ಕಂಪು ಹೊಗರಲ್ಲಿ
ಹೊಗೆಯ ಘಾಟಿನ ಸೊಂಪು
ಉರಿ ಉರಿದು–ವಿಲವಿಲನೆ
ಒದ್ದಾಡಿ
ಗುದ್ದಾಡಿ
ಬಯಲಗಾಳಿಯಲುಳಿದ ಬೆಳಕ ಕುಡಿಸಾಲು

ಕರಗಿ ಕರಕಾದಂತೆ
ದಂಡ ಕಾರಣ್ಯದ ಕನಸು ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಮಗ್ಗಲುಗಳು ಬದಲಾದಂತೆ
ನನ್ನೊಳಗೆ ನಾನೇ ದೀಪಾವಳಿ.
ಬೆಂಕಿ ಹೂವು ಉರಿಷ ಹಾವು
ಚಿನಕುರಳಿ ಸಿಡಿಮದ್ದು
ಕೊನೆಗೆ ಪುರಪುರ ಉರಿದು
ಇಲ್ಲವಾಗುವ ಬತ್ತಿ ಸುರಸುರವು
ನಾನೇ–ನಾನೇ
ಉರಿದುರಿದು ಬಿದ್ದ ಬೂದಿಯ ರಾಶಿ
ಒಳಗೊಂದು ಬೆಳಗಿತ್ತು
ನಕ್ಷತ್ರ ಹಕ್ಕಿ
ರೆಕ್ಕೆಯೊಡೆಯುತ ಹೊರಗೆ
ಬರುವ ದಾರಿಯನಷ್ಟೆ
ಕಾದು ಕೂತುವುದದುವೆ
ದೀಪಾವಳಿ
ಬಗೆ ಜಗವ ಬಳಸಿರುವ
ಹರ್ಷಾವಳಿ.

ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲದ ಕಂದ

ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲೆಯೇಕೆ ಕಂದ
ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲೆಯೋ
ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ ನೆಲವ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲವೋ
ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ ನಿನಗೆ
ಕಾದೆನಲ್ಲವೋ
ಇಚ್ಛೆ ಕಟ್ಟ ಎದೆಯ ಕುಟ್ಟ
ನಿನ್ನ ಕರೆದೆನೊ
ನಿನ್ನ ಬೇರು ಬಲಿಯಲೆಂದು
ರಕ್ತವೆರೆದೆನೋ
ಕಾದು ಕಾದು ಕಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟು ಕರೆದೆನಲ್ಲವೋ
ಬಂದೆ ಬರುವೆ ಎಂಬ ಆಸೆ ಹೊದ್ದೆನಲ್ಲವೋ
ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲೆಯೆಂಬ ಭೀತಿ ಪಂಜು ಇರಿವುದೋ
ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದೆದೆಯ ಚೂರು ಕೊಡುಗೆ ಮರೆವುದೋ ! !
ಭಾವನಾಡಿ ಮಿಡಿತವನ್ನೇ ಬುಡಕೆ ಇಟ್ಟೆನೊ
ಹೂವು ಹೂವು ದುಂಬಿಯಂತೆ ತಿರಿದು ತಂದೆನೊ
ತಂದ ಮಧುರ ಮಧುವನೆಲ್ಲ
ನಿನಗೆ ಎರೆದೆನೋ
ತುಳಿತ ಒದೆತ ತಂದ ನೀರ ಕಣ್ಣು ಸುರಿದೆನೊ
ಸುರಿದು ಸುರಿದು ಬಲಿತು ನೀನು
ಬಂದೆ ಬರುವೆ ಎಂದೆನೋ
ಹೂವು ಗಂಧ ಕಿರಣ ಚಂದ
ಚಂದ್ರ ಬೆಳಕು ಮಿಂಚು ಹೊಳಪು
—ಬಾನ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಮೈಯ ತಳೆದು
ಬರುವೆಯೆಂದೆ ನಂಬಿ
ಬದುಕ ತೇದಿ ತೇದಿ ತೇದಿ
ತೇದಿ ಉಳಿಸಿದೆನೊ !

ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಉಳಿದು ನೀನು
ಕಾಡಬೇಡವೋ !
ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ಬರುವೆಯೆಂದೆ
ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟೆನೋ
ಲೆಕ್ಕ ಸೋತು ಮನವು ಬಾತು
ಮಸಣವಾಯಿತೊ
ಬಾರದೇಕೆ ಕಾಡುತಿರುವೆ
ಹಟವಿದೇನು ನಿನ್ನದು ?
ನನ್ನದೆಂಬ ಕಂದನಾಗಿ ನೀನು ಬಂದರೆ
ನಿನ್ನೊಳಗೇ ನನ್ನ ಜೀವಕಹುದು ಆಸರೆ.
ನನ್ನ ರಕ್ತ ಮಾಂಸವುಂಡು
ಅಂತರಂಗ ಭಾವಬಂಡು
—ಹೀರಿ
ಹೀರಿ
ಜಗದಗಲ ಮುಗಿಲಗಲ
ಕಂಪೆರೆವ ಶ್ರೀ ಕಮಲ
— ನೀನಾಗಿ ಅರಳುವುದ ಕಾಂಬಾಸೆ ಕನಸೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟೆನೋ
ಉಡಿದ ಜೀವವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಇಟ್ಟೆನೊ
ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲೆಯೇತಕೋ
ಕಂದ ನನ್ನದೆಂದು ಕರೆವ ಯೋಗವೊಂದು ಬೇಕೋ ।

ಆತ್ಮಗತ

ಅನಂತದಾಚೆಗಿನ
ವಿಸ್ತಾರ ಬಯಲೊಳಗೆ
ರೂಪ ವರ್ಣ ವಿಮುಕ್ತ
ಅಮೂರ್ತ ಬೆಳಗು.
ಭೂವುದೆತ್ತರದಿಂದ
ನೆಲದ ಚುಂಬಕ ಸೆಳೆತದ
ಸೆರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕು
ಮಣ್ಣು ವಾಸನೆ ಘಾಟು ಕುಡಿದು
ಒಳಚರಂಡಿಗಳ ಹೊಲಸಲ್ಲಿ
—ಹರಿದಾಡಿ ಹುಲುಸಾದ
ಚಂಚಲ ನಾಲಗೆಗಳ ಸವಾರಿಯಾಗಿ
ಸ್ವಾರ್ಥ ಕೈ ತೀಟೆಯಲಿ
—ತೃಪ್ತವಾಗಿ
—ಸೊಂಪಾಗಿ
ಹದ್ದು ಗಡಿಗಳ ಮೀರಿದ
ಬದುಕು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಹಗುರ ಚಲಾವಣೆಯಾಗಿ
ಹೊರಳಾಡಿ
ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಬಾಯ ಸೂಳೆಯಾಗಿ
ಗುರುತು ಮರೆತು
ಅಜ್ಞಾತವಾಸದ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ
—ಗುಕ್ಕು ಹಿಡಿದು
ನರಳಿ
ನರಳಿ
ನಗರ ಗಜಿಬಿಜಿಯಲ್ಲಿ
ನಾಗರೀಕತೆಯ ನಾಜೂಕಿನಲ್ಲಿ

ನಯವಂಚಕತೆಯ ಜಾಣಿನಲ್ಲಿ
ಧರ್ಮ ಪಾಷಂಡಿತನದ ಕೆಸರಲ್ಲಿ
—ಕರಗಿ
—ಕರಗಿದಸ್ತಿತ್ವದಲಿ ಕುಸಿದು
ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ,
ನಿಶ್ಚಲ–ನಿಸ್ಪಂದ
ಪ್ರೇತವಾದೆ
ಪ್ರೇತವಾದೆ
ಭದ್ರ ಮಂದಾರದೆದೆಯಲ್ಲಿ
ನವ್ರುತೆಯ ಕಂಪಾಗಿ
ಗಾಳಿ ವೈಹಾಳಿಯಲಿ
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ
ಹೂತೇರು
ಘನವೇರು
ಏರುತೇರುತ ದಿವ್ಯಲೋಕ ಸಾರಿ
ನೆಲವಿರದ
ಜಲವಿರದ
ಜನವಿರದ
ಮನವಿರದ
ರಂಗಿರದ ದಂಗಿರದ
ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ತೆರದ
ಬದುಕು ಬಯಸಿದ
ಕನಸು
—ಕಡಿದು
ಉಡಿದು
ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದೆ
ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದ
ಬಿಳಿದು
ಬೆಂತರವಾದೆ.

ಮಳೆಯ ಸಂಜೆ

ಸಂಜೆ,
ಮುಂಜಾನೆ,
ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಳೆ
ಹನಿಹನಿಗಳು ಹೆಣೆದಿಳಿವ ಹೊಳೆ
ರಾಡಿ ಕೆಸರಿಡಿದ ಮೈ ತೊಳೆದ ಇಳೆ
ಬೆರಳ ತುಂತುರು ಸ್ಪರ್ಷ ಪುಲಕಕೆ
ತೂಗಿ ತೊನೆಯುವ ತುಂಟ ತರುಲತೆ.
ಒಳಗೆ ದನಿಗಳು ನೆನಪ ತರುವುದು
ನುಡಿಯಲಾಗದ ನೂರೆಂಟು ಕತೆ
ಮಧುರ ಬೇನೆಯ ಭಿತ್ತಿಯಲಿ ಮೂಡಿದ
—ಅವನ ಮುಖಚಿತ್ರ
ಮೂಡಿ ಪಡೆಯಿತು ಜೀವ
ಕಾತರದ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಎನಿತೊ ಭಾವ
ವಿರಹದೊಡಲಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ—
—ಕಂಪ
ನಡು ನಡುವೆ ಸುಳಿವ ಬಯಕೆ,
'ಅವರಿದ್ದರೆ
ಹಾಯಾಗಿ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗೇ ಸೇರಿ
ಸುದ್ದಿ ಹುರಿಗಾಳ ರುಚಿಯು—ಸಂತೃಪ್ತಿ
ಅವನಕ್ಕರೆ ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ—ಮಲಗಿದ
ಬಂಜೆ ಭೂಮಿಗೂ ಕನಸು
ನೂರು ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆವ ಮನಸು.
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಯಾಗಸಫಲ
ಧೀಂ ಧಿಕ್ಕಿಟ ಧೀಂ ದಿಕ್ಕಿಟ ಕುಣಿವ ಮಳೆ ಇಳಿದು
ಕೋಟಿ ಕುಡಿಗಳು ಹೊಡೆದು
ನೆಲವು ನಕ್ಕಿತು
ಹಸಿರು ಉಕ್ಕಿತು.

ಗಂಡು

ಇದೊಂದು ಮಿಶ್ರಥಳಿಯ
ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಾಣಿ
ಗುಮ್ಮನ ಗುಸುಕಾಗಿದ್ದು
ಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ
ಹೆಡೆಬಿಚ್ಚಿ ಬುಸುಗುಡುತ್ತದೆ
ಬಾಯ ಚಪಲಕ್ಕೆ ಬೊಗಳುತ್ತದೆ
ಊರ ಮಂದಿಯ ಮುಂದೆ
ಗೋಣುಹಾಕುತ್ತಾ
ಬಾಲಕುಣಿಸುತ್ತಾ
ಸಾಚಾತನದ ಸಿಪಾಯಿಯಾಗಿ
ಅಂಗಳದ ಅಡ್ಡಗೆರೆ ತುಳಿದಂತೆ
ಕೆರಳುತ್ತದೆ ಗೌಸಿನ ಮರೆಯ
ಧೂರ್ತಬುದ್ಧಿ
ಹೆಣ್ಣ ಕಂಡಾಗ
ಎದೆಕರಗಿ ಮೆದುವಾಗಿ
ಬಣ್ಣ ಪುಕ್ಕಗಳ ಬೀಸಣಿಗೆ
—ಬಿ...ಡಿ...ಸಿ
ಕುಣಿಕುಣಿದು
ಚಾಚಿ ಹರಡುವುದೊಮ್ಮೆ
ನುಣ್ಣನೆಯ ನೈಲಾನ ಬಲೆಯ ಪ್ರೇಮ.
ಬಲೆಯ ಬಂಧಕೆ ಸಿಲುಕಿದ
—ಬಲಿ ಹಿರಣಿಯ
ಜಾಣ ಮಾತಿನಲಿ ಜಾರಿಸಿ
ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ನೆಕ್ಕಿ ಮುದ್ದಿಸಿ
ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕು ಪಂಜುಗಳಲ್ಲಿ
ಅಂಗಲಂಗುಲ ಮಾಂಸ

ಹನಿ ಹನಿ ರಕ್ತದ ಹಿಗ್ಗು
ಸವಿಯೊಳಗೆ
—ಸಾಫಾಗಿಸಿ
ಅದು ಇಲ್ಲದಾದ್ದಕ್ಕೆ
ವಿವಶ ಬಲಿಯಾದ್ದಕ್ಕೆ
ಕಂಬನಿಯ ಕಾಣುವೊಲು
ಕೋಡಿ ಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.
ದುರ್ಬಲ ಜೀವ ಸಾವಿಗೆ
ಸತ್ತ ಅದರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ
ಭರ್ಜರಿ ಗೋರಿಗಳ
—ತಾಜ ಮಹಲುಗಳ
ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ‍ऽऽ
ಮಸಲತ್ತು ಮಾಡುತ್ತ
ಹೊಸ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಮಾಡುತ್ತ
ತನ್ನ ಪೀಳಿಗೆ ಜಾತಿ
ನಡೆದ ಹಾದಿಯೊಡೆದ ರೀತಿಯಲಿ
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ
ಮುಂಬರುವ ಬೇಟೆಗೆ
ಹೆಸರಸಾರ್ಥಕ ತೀಟೆಗೆ
ಕಾಮದಾಟದ ಮೋಜಿಗೆ
ಬಲಿಹಾಸಿ ಕಾಯುತ್ತದೆ
ಕಾಯುತ್ತಲೇऽऽ
—ಇರುತ್ತದೆ.

ಅನಿಸಿದ್ದು

ಆಗತಾನೇ ಹೊಗರೆದ್ದು
ಒಡೆದು
ಅರಳಿದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ
ಚಿಗುರು ಮೀಸೆಯ ಹುಡುಗ
ಸ್ವಸ್ತಿ ನುಡಿದ
ಶೃತಿಗೊಂಡ ಹೃದಯದಲಿ
ಬೆರಳಾಡಿ ಮಿದುವಾಗಿ
ಮಧುರ ಪ್ರೇಮದ ಗೀತೆ
ನನಗಾಗಿ ನುಡಿದ
ಆಕಾಶ ಹಿರಿದಿತ್ತು
ನೆಲವು ಪುಲಕರಿಸಿತ್ತು
ನಡೆದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ
ಇಂದ್ರ ಧನುಗಳ ಬಿಡಿಸಿ
ಸ್ವರ್ಗ ಭೋಗದ ಕನಸು ಕಾಯಿಗಳ
ತೊಡಿಸಿತ್ತು
ಗಿಡಗಿಡವು ಮರಮರವು
ಉಲ್ಲಾಸ ಹೂಮುಡಿದು
ನನಗು ಅವನಿಗು ಏನೇನೋ
ಸನ್ನೆಗಳ ಕಲಿಸತ್ತು
ಎಂದು ಇಲ್ಲದ ಭಾವ
ಇಂದೇಕೆ ಸೋಜಿಗವೊ
ಯಾರು ಕರೆವರೊ ನನ್ನ ?
—ಪ್ರಶ್ನೆಗುತ್ತರವಾಗಿ
ಒಳಗಿದ್ದ ಹುಡುಗ
ಕಿಲ ಕಿಲನೆ ನಕ್ಕ
ಮಿಂಚು ರೋಮಾಂಚಗಳು
ಹೊಳೆದುಬಿ[illegible]ಗೋ ಫಕ್ಕ !!

ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಸಂಕಲನವಾದ 'ತ್ರಿಶಂಕು' ಎನಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಾಸಕ್ತರ ಗಮನವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರು ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಕವನಸಂಕಲನವನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರು ವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಇತಿ ಹಾಸದಲ್ಲಿ 80ರ ದಶಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದೆನಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆನ್ನುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಅಂಥ ಕವಯಿತ್ರಿ ಯರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಬ್ಬರು ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಈಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು 'ತ್ರಿಶಂಕು' ಹಾಗೂ 'ಏನು ಹೇಳಲಿ ಗೆಳೆಯಾ' ಸಂಕಲನಗಳ ಕೆಲವು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ; ಬದುಕಿನ ಹತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಬಹುದಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಆಸೆ ; ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಜ್ಞಾನ ; ಅನುಭವ ತಿಳಿಯಾಗದೇ ದಟ್ಟ ವಾಗಿ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಬಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಖ್ಯಾತಿ—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಕಲನಗಳ ಕವನ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಯಮ ವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು, ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಕಾವ್ಯಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ತರುವದಾದರೆ ವಿಜಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಜ್ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲರೆನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

—ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ